№ 237 Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem פרייז 20 גראשען Lodzer Tageblat

לאדזער טאגעבלאט

רעדאקציע און אדמיניסטראציע: פעטריקאווער 16. טעלעפאנען: פון רעדאקציע 57, פון אדמיניסטראציע 47 | זונטאג, כ' תשרי תרפ"ח | 16 października 1927 r. | צוואנציגסטער יאהרגאנג

אונטערגעשריבען די לעצטע דאקומענטען פון דער הלואה.
קיין נייע שטייערן וועלען נישט איינגעפיהרט ווערען.

אונטערגעשריבען די לעצטע דאקומענטען פון דער הלואה.

ווארשא (טעלעפאניש) דאס פינאנץ־מיניסטעריום קאמוניקירט, אז נעכטען צווישען 11 און 12 מיטאג איז אונטער־געשריבען געווארען די לעצטע סעריע דאקומענטען פון דער הלואה. דערמיט זענען אלע פארמאליטעטען פערענדיגט געווארען.

די עמיסיע פון דער הלואה וועט זיך אנהייבען דעם קומענדען דינסטאג.

גלייכצייטיג האט די רעגירונג בעפאל־מעכטיגט די „באנק פאלסקי" איבערצוצאל־ען דעם ח' משאכלס פון אמע־ריקא צוויי מיליאן דאלאר און רעשט פון דער באנק.

ווי מיר דערוויסען זיך, האט נישט דער ראזוויגער קלאנג קיין שום יסוד. די 300 מיליאן זלאטעס, וועלכע וועלען שוין ווערען געברויכט אין סטאביליזאציע־פלאן, געפינען זיך שוין אין רשות פון פינאנץ־מיניסטעריום. דאס געלט ווערט געהאלטען פון דעם עולם אין בחושעט, וואס פערפלייצט יעדען חודש.

קיין נייע שטייערן וועלען נישט איינגעפיהרט ווערען.

ווארשא (טעלעפאניש) ווי בעקאנט ווערט אין סטאביליזאציע־פלאן פארגעזעהען צו פערגרעסערן דעם לויפענ־דען בודושעט מיט א הכנסה פון גאנץ 300 מיליאן זל.

אין צוזאמענהאנג דערמיט האט זיך פערשפרייט א קלאנג, אז דאס פינאנץ־מיניסטעריום וועט אין דער נאהענטסטער צוקונפט איינפיהרען נייע שטייערן און די אלטע וועלען פערגרעסערט ווערען.

אמעריקאנער עקספערט דעווי אנגענומען דעם אמט אין „באנק פאלסקי".

בערלין, 15 אקט. (פאט) וואלף־אגענטור מעלדעט פון ניו־יארק, אז לויט די ידיעות פון וואשינגטאן האט דער אמעריקאנער עקספערט משארלס דעווי אנגענומען דעם אמט פון א פי־נאנץ־עקספערט פון דער פוילישער רע־גירונג און דעם 25 ד. ח. פערלאזט ער שוין זיין ביז איצטיגען אמט און אמע־ריקא.

דער פעטער שנייער איז פוילען.

ווילנא (טעלעפאניש) אין מיטעל ער־טער פון ווילנער קאנט איז היינט און דער פריה געפאלען א שניי. דאס איז דער ערשטער הער־יעהריגער שניי אין פוילען.

דאס הארץ פון טאדעאוש קאשטשושקא
אנגעקומען מיט א ספעציעלען וואגאן קיין ווארשא.

ווארשא, 15 אקט. (פאט) היינט ארום 4 פארטאג איז אנגעקומען קיין ווארשא דער צוג וואס האט געפיהרט מיט זיך די שאכטעל מיט'ן הארץ פון טאדעאוש קאשטשושקא. דעם אנקומענדען צוג האבען אפגעווארט אויפ'ן באנהאף מיני־סטארען מיט העכערע רעגירונגס־פערטרע־טער ווי אויך די פארשטעהער פון שטאט־ראט, מאגיסטראט און דער אוניווערזי־טעט און ווארשאווער פאליטעכנישע ארגאניזא־ציעס. די אקאדעמישע יוגענד איז גע־קומען צום היסטארישען זאל מיט זייערע פאהנען.

די שאכטעל מיט קאשטשושקא'ס הארץ איז אונטער אן ערענקאמפאניע פון שוואלעזשערן אפגעפיהרט געווא־רען אין דער קאפעליע פון שלאס.

א לעבעדיגער פאקעל אין ווארשעווער קרייז־געריכט.

ווארשא (טעלעפאניש) אין דער וואוינונג פון גענעראל־סעקרעטאר פון קרייז־געריכט, וולאדיסלאוו יארמושיק, וועלכע געפינט זיך אין שכנות פון דער געביידע פון געריכט, איז אויסגעבראכען א שרפה אין דער קיך, פון וואס ס'איז פערכאפט געווארען פון די פלאמען די 45־יעהריגע דינסט מאגדא אלעקסאנ־דראוויטש.

די שווער־פערוואונדעטע אלעקסאנ־דראוויטש איז אפגעפיהרט געווארען אין שפיטאל, וואו זי איז אין א קורצער צייט ארום געשטארבען.

אפגעווארפען דעם פארשלאג וועגען שחיטה־פערבאט
אין פרייסישען פארלאמענט.

בערלין, 15. אקטאבער (טעלעגר. דורך י.ט.א.) אין דער לאנדווירטשאפט־ליכער קאמיסיע פון פרייסישען פארלאמענט איז היינט בעהאנדעלט געווארען דער פארשלאג פון די פעלקישע וועגען פערבאטען די יודישע שחיטה.

ס'האט זיך ענטוויקעלט א לענגערע דיסקוסיע, אין וועלכער ס'האבען זיך בעטייליגט פארשטעהער פון אלע ריכטונגען. אין דער אפשטימונג איז דער פאר־שלאג געגען די שטימען פון די רעכטע אפגעווארפען געווארען. דאגעגען איז בעשלאסען געווארען, אז די צאהל בהמות, וואס ווערען גענומען צו דער יודישער שחיטה דארף זיין פראפארציאנעל צו דעם פראצענט פון דער יודישער בעפעל־קערונג, וואס געפינט זיך אין לאנד.

נאך לאנגע און שווערע ליידען איז געשטארבען אין עלטער פון 65 יאהר אונזער טייערע מוטער, שוויגער־מוטער, שוועסטער, גרויס־מוטער און טאנטע

נ"ע

פריידל גערטלער

געב. מינץ פון סאנדאמיעזש.

די לוי' קומט פאר היינט, זונטאג, דעם 16־טן אקטאבער ד. י. 12 א זייגער מיטאג פון טרויער־הויז וואלבארסקא 28, וועגען וואס ס'טיילען מיט די אין טיפען טרויער

פערבליבענע פאמיליע

דאנקזאגונג.

אין נאמען פון לאדזער יונגמענס דריק איך אויס מיין טיפסטען דאנק דעם ג' רעדאקטאר ה' עמנואל האמבורסקי פאר די ליבענסווירדיגע מיטארבייט און אינפארמאטיווע הילף וואס איז אונז געגעבען געווארען ביים בעזוכען פערשידענע געזעלשאפטליכע און פילאנטראפישע אינסטיטוציעס. גלייכצייטיג צוליב מיין אבריייזע קיין ניו־יארק ווינש איך אלע מיינע קרובים, פריינד און בעקאנטע א הערצליכען זייט געזונד און א גמר חתימה טובה.

איזידאר ראזענבלום

גאנץ לאדז

לויפט שנעל מיט די נאקעטען־פלאטניטשי אויף פאדאשעק־דאכאדאווי נאר אין ביורא „פאלאניא" אלע 1. מאי — 7 —

ווי עס ווערען ערלעדיגט די רעקורסען אמבעטען, אמשנעלסטען מיט גרויס ערפאלג. צור בעקוועמליכקייט פאר די געשעצטע קליענטען איז ביורא „פאלאניא" אלעיא 1. מאי 7, פון דעם 1. אקט. ביז צום 1. נאוועמ. אפען אונאונטערבראכען פון 8 פריה ביז 10 אוו.

Pod protektoratem Ministerstwa Przemysłu i Handlu.

Wystawa Ruchoma w Helenowie

na życzenie publiczności **przedłużona** do 23 (niedzieli) r. b. włącznie

w sobotę, niedzielę i następnych dni będą wydawane do każdego normalnego biletu wejścia numery na cenne **PREMJÓWKI** jak: tonnę węgla, worek cukru, mąkę, obuwie, Kilim, miody i wina krajowe, swetry i t. p. wartościowe przedmioty.

Nadto w **sobotę i niedzielę** od godz. **2** popoł. **urozmaicona zabawa dziecięca** ogniami bengalskimi pod nazwą: **„Polska jesień w Helenowie"**. Wieczorami każdego dnia i w niedzielę na porankach przygrywa orkiestra 28 p, strz. Kan.

A więc spieszcie do szczęścia na wystawę!

מעקלערס פון הייזער און פלעצער

קענען זיך מעלדען זשערעמסקיעגא (מאנטקא) 23, וו. 9.

ענגליש

לויט די נייעסטע אנשויאונגס־מעטאדע, גרופען־ און איינצעל־אונטעריכט. אפערטען אין דער אדמיניסטראציע פון „לאדזער טאג." אונטער „ענגליש". 4455

ד"ר מעד. א. ס. טענענבוים

אינערע קראנקהייטען

וואלטשאנסקא 4, — טעל. 40־25

צוריקגעקעהרט.

Dr. med. G. Gersztajn

צוריקגעקעהרט

ספעציאל־ארצט פאר אויגען־קראנקהייטען

Trauguta 2 (קרוטקא)

נעמט אן פון 12½—2, פאר אונבעמיטעלטע פון 7־8 אוו.

Dr Prybulski

צוריקגעקעהרט

זאוואדזקא 1 — טעלעפאן 25־28

וועגערישע האר און הויט־קראנקהייטען, מענער־שוואכע. בעהאנדלונג מיט קווארץ - ליכט (האר - אויספאל) און רענטגען־שטראהלען.

נעמט אן פון 9—1 דאמען אח. און 4—8; פון 4—5.

Dr. H. Wołkowyski

צוריקגעקעהרט

זאכאדניא 57 (צעגעלניאנא 19) טעל. 37־70

ספעציאל־ארצט פאר הויט און וועגערישע קראנקהייטען און מענער־שוואכע בעהאנדלונג מיט קווארץ - שטראהלען

נעמט אן פון 4—8, פרויען פון 4—5 ספעציעל וואריע־צימער

Dr. med. WOLF EYCHNER

גימנאזיאן־אמושער

צוריקגעקעהרט

זגערשער 11 :—: טעלעפ. 84־72

נעמט אן אין דער לעטשניצא פיעטריקאווער 294 פון 11½—1½.

צאהן־ארצט

Jakób Karmazyn

פאלודניאווא 2

צוריקגעקעהרט.

Dr. Z. Rakowski

ספעצ. פאר אויערן, נאז, האלז און לונגען־קראנקהייטען

קאנסטאנטינאווסקא 9 טעלעפ. 27־81

ספעציעלער קורס פאר שטאמלער.

שפרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7.

נעמט אויך אן אין לעטשניצע זגערזשער 17 פון 10 ביז 11 און פון 2 ביז 3 נאכמ. 6816

Dr. med. H. Leichter

קאנסטאנטינער 9 רוג זאכאדניא, טעל. 49־66

צאהן־כירורג

ספעצ. פון כירורגישע קראנקהייטען פון שאנקעס, גומען דושאגם לעס, צאהן־פיזיאלאגיע א.ז.וו.

נעמט אן פון 1½—5 און זונטאג פון 9—11 פארמ.

צוריקגעקעהרט

Dr. Ludwik Falk

ספעציאל־ארצט

פאר הויט־ און געשלעכטס־קראנקהייטען

נאווראט 7, טעל. 28־07

נעמט אן פון 10 — 12 און פון 5 — 7 אוונט.

Dr. med, H. Lubicz

צעגעלניאנא 43, — טעל. 41־32

איז צוריקגעקעהרט.

ספעציאליסט פאר הויט, וועגערישע און מענער־שוואכע קראנקהייטען היילונג מיט קווארץ־לאמפען (האר־אויספאל)

נעמט. אן פון 8—10 און פון 5 — 8 אוונט.

Dr. P. KLINGER

פיעטריקאווער 51

ספעצ־ארצט פאר הויט־האר־און געשלעכטס־קראנקהייטען.

נעמט אן פון 9—12 און פון 4—8 נאכמיטאג.

פאר דאמען פון 4—6 נאכמיטאג.

Dr. A. Mazur

נארוטאוויטשא 44, טעל. 22־44

צוריקגעקעהרט

ספעציאל־ארצט פאר אויערן, נאז און האלז־קראנק. ווי אויך שטום און שפראך־שטערונגען.

נעמט אן פון 12—1 פארמ. און פון 6.30 ביז 8 אוו.

ד"ר מעד. ג. פריעדשטיין

אינערע קראנקהייטען דיאטערמיע

ספעציאל־ארצט פאר מאגען־קראנקהייטען.

שענקעוויטשא 37 (מיקאלאיעווסקא) טעל. 17־95.

נעמט אן פון 3 ביז 4 און פון 6 ביז 8 אוונט.

Dr. med. Braun

ספעציאל־ארצט פאר הויט־און וועגערישע קראנקהייטען און מענער שוואכע.

בעהאנדלונג מיט קווארץ־ליכט (האר־אויספאל)

צוריקגעקעהרט

23 פאלודניאווא 23

טעל. 40־26

נעמט אן פון 9—11 און פון 5—8 אוונט.

Dr. M. Goldfarb

זאוואדזקא 18, טעלעפאן 19־58.

הויט־ האר־ און געשלעכטס־קראנקהייטען

נעמט אן פון 9—12 פארמ. און 5—8 אוונט.

פאר אונבעמיטעלטע — פרייזען ערמעסיגט

Dr. med. Leon GOLDLUST

choroby wewnętrzne

Powrócił

6-go Sierpnia 2 (Benedykta) Tel. 58-68.

przyjmuje od 4,30 do 6,30 wiecz.

די בעוואוסטע יודישע שאקאלאדען - פאבריק „ZŁOTY RAJ" מאכט בעקאנט, אז צו די בעקוועמליכקייט פון ג' פובליקום האט זי געעפענט א פיליאל אויף דער צעגיעלניאנא 26 גליקליכע ווינשען מיר די ג' קונדשאפט א גמר חתימה טובה.

אונזער פיליען זענען: וואסכאדניא 50, זאוואדזקא 11 און צעגיעלניאנא 26.

ערמארדעט דעם אלבאנישען באטשאפטער אין פראג

ריזיגער לאקאוט אין דער בייערישער טעקסטיל-אינדוסטריע.

ערמארדעט דעם אלבאנישען באטשאפטער אין פראג.

פראג, 15 אקטאבער (אטע) דער אלבאנישער באטשאפטער אין טשעכא-סלאוואקיען איז געכטען ערמארדעט געווארען אין האטעל פאסאוש. ער איז אינגאנצען אלט געווען 32 יאהר און געשטאמט פון די מיחוס'דיגסטע פאמיליעס אין אלבאניען. זיין פאטער איז געווען אבדול-האמיד'ס פריוואטער אין קאנסטאנטינאפאל. דער מערדער אלגיוויעס בייז פערהאלט זיך זעהר רוהיג און ער בעדויערט נישט דעם טאט. ער האט ערקלערט, אז א גאנצען פארמיטאג האט ער אבסערווירט דעם באטשאפטער. ער איז פולקאם איבערצייגט, אז דער ערמארדעטער איז געווען א פעררעטער. מען רעכענט, אז דער מערדער האט געארבייט אין נאמען פון א רעוואלוציאנערער ארגאניזאציע.

גרויסער לאקאוט אין דער בייערי-שער טעקסטיל-אינדוסטריע.

בערלין, 15 אקטאבער (פאט) אין דער בייערישער טעקסטיל-אינדוסטריע, די אין מינכען און דער אומגעגענד דראהט די געפאהר פון א לאקאוט, וועלכער וועט אויסברעכען סוף אקטאבער. דער לאקאוט וועט ארומנעמען 40 טויזענד ארבייטער.

די אינדוסטריעלער-פערייניגונגען האבען, נעמליך, בעשלאסען צו קינדיגען אלע ארבייטער פון דער ארבעט, ווייל די פריז-אונטערהאנדלונגען האבען נישט גע-ברענגט קיין רעזולטאט. די שכירות-קאמיטעט פון די פראפעסיאנעלע פעראיינען האט געכטען בעשלאסען אויפצונעמען דעם קאמף.

דרייסטער פליה-פרוב פון לאנדאן קיין אויסטראליע.

לאנדאן, 16 אקטאבער (אטע) דער ענגלישער קאפיטאן לייגדעסטער מאכט היינט א דרייסטען פרוב אדורכצופליהען צון לאנדאן קיין אויסטראליען. מי-לער בעגלייט איהם אין זיין געפעהרליכער רייזע. דער שטח פון לאנדאן קיין אויס-טראליען בעטרעפט 13 טויזענד מייל.

די אש פון סאקא און וואנזעטי

אויף די יובילעאום-פייערונגען פון דער רוסישער רעוואלוציע.

ריגא, 15 אקטאבער (אטע) פון מאסקווא מעלדעט מען, אז אויף די פייע-רונגען, וואס וועלען פארקומען אין יאהר-טאג פון דער באלשעוויסטישער רעוואלוציע וועלען איבערגעפיהרט ווערען קיין מאסקווע די אורנעס מיט דעם אש פון סאקא און וואנזעטי. די פראפעסיאנעלע פעראיינען גרייטען זיך צו ריזיגע דעמאנ-סטראציעס לכבוד די צוויי פעראורטיילטע. וואנזעטי'ס שוועסטער וועט ארומפאהרען מיט דעם אש פון איהר ברודער איבער די גרעסערע שטעט פון סאוויעט-רוסלאנד און וועט דערביי ארויסטרעטען מיט געלעגענהייטס-רעדעס.

פאר לערנען מיט הינדער עברי—

9 הדשים צוואנג-ארבייט און פערבאט צו וואוינען אין קרייז.

מאסקווא (יט"א) דער מלמד דוד ייגר פון שטעטעל לאנדקארין, קאמענעצ-קער קרייז, איז הארב'ן געריכט בעשטראפט געווארען פאר האלטען א געהיימען חדר מיט 9 חדשים צוואנג-ארבייט און נאכ'ן אויסקומען דין שטראף ארויסגעשיקט ווערען פון קרייז אויף 3 יאהר. דער בעשולדיגטער האט גע'טענה'ט, אז ער האט מיט די קינדער נישט געלערנט קיין רעליגיע, נאר בלויז דעם אלף בית און עברי.

יודען-פיינדליכע בראשור פון דער ליטווישער רעגירונג.

קאוונא (יט"א) די ליטווישע רע-גירונג האט ארויסגעלאזען א אפיציעלע בראשור וועגען דער גוימעטרעכנונג צו ענדערן די קאנסטיטוציע. אין דער בראשור ווערט געשאסען פייער און שוועבעל אויף די נאציאנאלע מינדערהייטען און בעזונדערס אויף די יודען. וועלכע זאגען פלומר'שט געווען בעת דער פריהערדי-גער רעגירונג די אמת'ע הערשער פון ליטא. די פריהערדיגע רעגירונג ווערט כאראקטעריזירט אלס „רעגירונג פון עזור פינקעלשטיין און כאמפ“.

אין דער בראשור ווערט אפילו געזאגט אז די הויפט-גוימעטרעכנונג צו ענדערן די קאנסטיטוציע בעשטעהט דערין, אז די יודען און די אנדערע מינדערהייטען זאלען שוין מעהר נישט קענען זאגען קיין דעה און די ליטווישע מלוכה-ענינים ווערט מעגליך דורכצופיהרען א רעפארמען וועגען די נייע קאנסטיטו-ציאנעלע ענדערונגען. און די יודישע קרייזען האט די בראשור געמאכט זעהר א שלעכטען איינדרוק אויף אלע ציוני-שער אפעהערציקום האט מען זיך גוט פערדאכט.

66 טויזענד ארבייטער בעשע טיגט אין דער גרויס-אינדוסטריע.

(ע) אין דער שרשטער העלפט אקטאב-בער זענען אין דער גרויסער באוועל-אינדוסטריע געווען בעשעפטיגט 65,967 ארבייטער, וואס עס הייסט מיט 2100 ארבייטער מעהר ווי אין דער צווייטער העלפט פון סעפטעמבער. פון דער צאהל ארבייטער 69 פראצ. 6 טאג אין וואך, ד. ה. 44,964 ארבייטער, 28,7 פראצ. זענען בעשעפטיגט 5 טאג אין וואך און 5 פראצ. 3 טאג אין וואך.

וראנגען האט זיך אין דעם חודש פערקלענערט די צאהל ארבייטער וואס זענען בעשעפטיגט א גאנצע וואך. און פערגרעסערט מיט סעפטעמבער— דאן זע-נען געווען 89 פראצ. ציליב דעם אבקי-מענדונג ווינטער איז די פערקלענערונג פון דער פראדוקציע א סבה פון אר-בייטסלאזיגקייט.

א קינד זיך אנגעטרונקען מיט יאדינע.

(§) בעת די עלטערן זענען אין שטוב נישט געווען האט נעכטען דאס $1\frac{1}{2}$-יעהריגע מעדעלע קריסטינע דאגיש, ווירזשעשניעווסקא 38 ארויסגעטרונקען א פלעשעל יאדינע, וואס דאס קינד האט קינד האט געפונען אין דער שאנק. פאגאטאוויע האט דאס קינד אין א שווערען צושטאנד אבגעפיהרט אין שפיטאל.

קאנטראלע פון אויסבאק פון ברויט.

(ע) לויט א פעראררדנונג פון וואיעוואדע יאשטשאלט, וועלען די מיליציאנער אויך בעקער מוזען אויפקלעבען צעטעלען אויף די זעק-מעהל און ברויט מיט דער אויפשריפט, אז דאס מעהל און ברויט בעשטעהט פון 65 פראצ. געמאהלן מעהל.

שווארצבארד'ס פראצעס

זאל דויערן 10 טעג.

פאריז. 15 אקטאבער (סע.) אין די געריכטס-קרייזען און צווישען די גרעסטע שיכטען פון דער היגער בעפעלקערונג האט ארויסגערופען א געוואלדיגע פעראינטערעסירונג דער שווארצבארד פראצעס, וועלכער הויבט זיך אן דעם 18-טען ד. ח. צום פראצעס זענען ארויסגערופען געווארען ערום 100 עדות. די געריכטס-פערהאנדלונגען וועלען דויערן 10 טעג. שווארצבארד'ס פערטיידיגער איז דער בעוואוסטער אדוואקאט הענרי טארעס. אלס ציוויל-מקנבער מצד פעטלורא'ס ברו-דער טרעט ארויס דער געוועזענער סאציאליסטישער דעפוטאט ווילם, אלס ציוויל-מאהנער מצד די אלמנה טרעטען ארויס די אדוואקאטען קאמפענקא און פאזנאנסקי פון ווארשא.

צום שווארצבארד-פראצעס

זענען ארויסגעפאהרען 30 אוקראאינער פון ווארשע.

ווארשא, 15. אקטאבער (טעלעפאניש פון אונזער ספעצ. קארעספאנדענט). פרייטאג און שבת זענען ארויסגעפאהרען פון ווארשא קיין פאריז צום שווארצ-בארד-פראצעס ביז 30 אוקראאינער. איניגע זענען געפאהרען אלס עדות צום פראצעס און די איבריגע זענען ספעציעל ארויסגערופען געהארען דורכ'ן פעטליו-רא-קאמיטעט, כדי פעסטצושטעלען מאטעריאלען און דאקומענטען וועגען פעטלורא'ס טעטיגקייט. צווישען די לעצטע געפונען זיך איניגע, וועלכע זענען געווען מיט-גלידער אין פעטלורא'ס רעגירונג.

מארגען, מאנטאג

ערשיינט דאס

„לאדזער טאגעבלאט“

לכבוד יום-טוב

איז א גרויסער און פרעכטיגער

אויסגאבע

12 זייטען-15 ארטיקלען

אקטועלע ארטיקלען,
גלענצענדע פעליעטאנען,
א ים הומאר און סאטירע,
וויסענשאפטליכע בייטראגען,
שענע יום-טוב'דיגע ערצעהלונגען
אלע געשריבען פון די בעסטע און אנגעזעהענסטע

יודישע שריפטשטעלער

די יום-טוב-נומער

פון „לאדזער טאגעבלאט“

וועט זיין אן-ענוג רוחני פאר יעדען

יודישען לעזער

פערפעהלט נישט צו לייענען די מארגענדיגע נומער

„לאדזער טאגעבלאט“

אנאנסען ווערען אנגענומען

היינט א גאנצען טאג.

א 14-יעהריגע יודישע מוטער אין ריגא.

ריגא. (י.ט.א.) אין דער פרויען-קליניק פון ריגער „לינת הצדק“ האט א 14-יעהריגע יודיש מעדעל געבוירען א יונגעלע. די יונגע מוטער איז א חלוצה און האט געארבייט אין דער פארמע פון „החלוץ“. דעם נאמען פון פאטער האט זי זיך אבגעזאגט אנצורופען.

יודישע לאנדווירטען בעקומען הויפט-פריזען אויף ליטווישער אויסשטעלונג.

קאוונא (יט"א) אויף א לאנדווירט-שאפטליכער אויסשטעלונג האבען די 2 הויפט-פריזען בעקומען 2 ארבייטער יו-דישע לאנדווירטען פאר מוסטערן פון זריעות און פירות.

23 פראצ. יודען אויף די ווינער הויכשולען.

ווינען (יט"א) לויט אפיציעלע סטאטי-סטיק יודישע ראטען זענען אין פערגאנגע-נעם שול-יאהר געווען 2346 יודישע סטו-דענטען אין די ווינער הויכשולען אויף א אלגעמיינער צאהל פון 9907 סטודענ-טען. די דאזיגע 2346 יודען ווערען פער-רעכענט אלס יודען נאר לויט זייער בעק-קענטעניש צו דער יודישער רעליגיע. פון זיי האבען זיך נאר 948 ערקלערט אלס אנגעהעריגע צו דער יודישער נאציאנא-ליטעט.

די שפארזאמקייטס-פאליטיק אין א"י.

רעדוקציעס פון פערסאנאל אין ציון. אינסטיטוציעס.

ירושלים (יט"א) ווי מיר דערוויסען זיך ווערען איצט און די ציוניסטי-שע ארגאניזאציעס און ארץ ישראל איינגעפיהרט וויטגעהענדע איינשפא-רונגען. דער ציוניסטישער עקזעקוטיוו אין א"י האט בדעה צו רעדוצירען 23 באאמטע. די הויפט-פערוואלטונג פון קרן-היסוד וועט רעדוצירען 8 באאמטע. די הויפט-דירעקציע פון קרן קימת לישראל האט שוין ענטזאגט 4 מיטארבייטער.

170 טויזענד יודישע נפשות

פערנעהמען זיך מיט ערד-ארבייט אין רוסלאנד.

מאסקווא (יט"א) עס האט זיך גע-שלאסען די בעראטונג פון די יודישע פארמיי-טוער און יודישען דארף. פון די פארטראגען, וואס זענען געהאלטען גע-ווארען אויף דער בעראטונג איז בעוויזען צו זעהען, אז און אלגעמיין ענטוויקעלט זיך די יודישע קאלאניזאציע גאנץ נאר-מאל. אזוי, צ. ב. האט די צאהל יודישע פויערים אין יאהר 1923 בעטראפען 76 טויזענד נפשות. אין יאנואר 1925— 100 טויזענד נפשות, אין 1926 — 130 טויזענד און אין דער ערשטער העלפט פון לויפענדען יאהר — 170 טויזענד נפשות. אין אוקראינא אליין זענען פאר די לעצטע 3 יאהר קאלאניזירט געווא-רען 9.900 יודישע פאמיליעס. צוזאמען מיט די אלטע קאלאניסטען זענען אויף אוקראינא פאראן 21 טויזענד יודישע פויערים-פאמיליעס מיט 120 טויזענד נפשות.

די צאהל יודישע ניי לאנדווירט-שאפטליכע ישובים דערגרייכט ביז 280. ערד און יודישען בעזיץ איז אין 1923 געווען 140 טויזענד דעסיאטין, איצט 320 טויזענד דעסיאטין.

—0—

יודישע פאליטישע עמיגראנטען פון ליטע

אנגעקומען קיין לעטלאנד.

ריגא (יט"א) אין ריגע געפינען זיך איצט מעהרערע יודישע פאליטישע עמי-גראנטען פון ליטא, וועלכע זענען גע-רודפ'ט געווארען פון דער ליטווישער מאכט. אין צוזאמענהאנג מיט'ן אנקומען פון די ליטווישע עמיגראנטען אין לעטלאנד זענען דא אנגעקומען אויף פיל אגענטען פון דער ליטווישער רעגירונג, וועלכע בעמיהען זיך דערגעהן די נעמען פון די עמיגראנטען, וואס האלטען זיך דא אויף.

א צווייטע קאמוניסטישע פארטיי

זאל געשאפען ווערען אין רוסלאנד.

מאסקווע, 15 אקטאבער (סע.) נישט קוקענדיג אויף די שארפע רעפרע-סיעס פון דער צענטראלער קאנטראל-קאמיסיע, טרעט די אפאזיציע אלס וויי-טער ארויס זעהר שארף געגען דער איצטיגער הערשענדער מעהרהייט אין דער קאמו-ניסטישער פארטיי. א גרויסע סענסאציע האט דא ארויסגערופען דער פאקט, וואס אנגעזעהענע מיטגלידער פון דער קאנטראל-קאמיסיע, פעטערסאן, יעהדאקימאוו און און באקאלעוו האבען זיך ארויסגעזאגט פאר דער אפאזיציע. זיי וועלען דערפאר געשטעלט ווערען פאר א פארטיי-געריכט. די „פראוודא“ טרעט זעהר שארף ארויס געגען דער אפאזיציע און זי שרייבט, אז מ'קאן בשום אופן נישט דערלאזען, אז עס זאל געשאפען ווערען א צווייטע קאמוניסטישע פארטיי, וועלכע ארגאניזירט צוזאמען מיט דער בורזשואזיע געהיימע דרוקערייען.

סער הערבערט סעמיועל — קאנדידאט אויף א עהרען-דאקטאר פון אוניווערזיטעט אין גלאזגאו.

לאנדאן. (י.ט.א.) די ליבעראלע סטודענטען אויפ'ן אוניווערזיטעט אין גלאזגאו האבען אויסגעדרוקט די קאנ-דידאטור פון סער הערבערט סעמיועל אלס עהרען-דאקטאר פון אוניווערזיטעט אין יאהר 1928. אין לויפענדען יאהר פערנעמט דעם דאזיגען אמט דער איצ-טיגער אויסערן-מיניסטער סער אוסטען טשעמבערלין.

פער'משפט צום טויט דעם מערדער פון 2 יודען אין אבערשלעזיען.

בערלין (יט"א) אין מעהלין (אבער-שלעזיען) איז פארגעקומען דער פראצעס געגען דעם מוהר אלויז קליין, וועלכער האט אין יאהר 1921 ערמארדעט און בערויבט אין נויהאפוואלד 2 יו-דישע קויפלייט-הענדלער, דוד קורשבוים און מאקס רענען.

בעת די געריכטס-פערהאנדלונגען האט דער בעשולדיגטער ערקלערט, אז ער האט געהאלטען די צוויי יודען פאר פוילישע שפיאנען. די מיטהעלפער פון מערדער, וועלכע עס איז געלונגען צו אנטלויפען, האבען, ווי ער אליין, געהערט צום אנטי-פוילישען זעלבסטשוץ אין אבערשלעזיען.

דאס געריכט פון געשווארענע האט פערמשפט דעם מערדער צו טויט-שטראף. דער געריכטס-הויף האט בעשלא-סען פארלאנגען דעם מלוכה-פראקוראר-שטאנד צו נעהמען פון איהם בירגערליכע-רעכטע.

שרעקליכע ליבעס-טראגעדיע אין קאנסטאנטין.

קאנסטאנטין. (טעלעפאניש). געהערעכטען זענען די איינוואוינער פון קאנסטאנטין אויפגעציטערט געווא-רען פון א שוידערליכען זעלבסטמארד, וואס עס איז פארגעקומען דער 26-יעהרי-גער וו. פאדוויסאצקי. פאדוויסאצקי האט זיינט א לענגערער צייט זיך געליבט אין דער 20-יעהריגער קלינקאוו, מיט וועל-כער ער איז שוין זאגאר געווען פער-לאבט. די עלטערן פון מעדעל זענען אבער געווען געגען שידוך. נישט ווי-לענדיג געהן געגען ווילען פון די על-טערן האט דאס מעדעל אבגעשיקט דעם געליבטען דאס פינגערל און געהייסען מעהר נישט קומען צו איהר. פאר גע-וואך איז דער פערצווייפעלטער געליב-טער אהעק פאר'ן הויז פון דער גע-ליבטער און זיך אריינגעלאזען א קויל אין שלייף, פון וואס ער איז אויפ'ן ארט געפאלען א טויטער. דאס מעדעל האט פון דעם טראגישען טויט פון איהר גע-ליבטען בעקומען א נערווען-אנפאל.

א פרוי—א מעטער-שטעכערין.

(§) נעכטען איז פארגעקומען א פאל, וואס איז נאך ביז איצט נישט פערגע-פירט געווארען אין דער פאליציי-אישער פראקטיק. בעת די פרוי העלענא שאפראנ-סקא קאנטנא 54 האט זיך אומגעקעהרט אהיים פון דער ארבייט, איז פון הויז № 18 זשוראוויא גאס ארויסגעלאפען שפרינגענדיג א פרוי און האט מיט א מעסער געמאכט איניגע וואונדען דער שאפראנ-סקא.

די דורכגעהער האבען אלארמירט די פאליציי. דער דאקטאר האט פעסט-געשטעלט 3 שווערע וואונדען און קאפ און נאכ'ן ערטיילען איהר די ערשטע הילף, איז זי אין א שווערען צושטאנד אבגעפיהרט געווארען אין שפיטאל.

פאליציי זוכט די מערדערישע פרוי.

אונטער די רעדער פון א צוג.

טויב-שטומער נישט דערהערט דעם סיגנאל און גע'הרג'עט געווארען אויפ'ן ארט.

(ע) נעכטען האט אין דארף גראבא-וואם הנמער פעטריקאוו פאסירט א טרא-גישער פאל. אנבער די רעלסען האט זיך אומגעקעהרט אהיים דער 60-יעהריגער טויב-שטומער מארטשין ניעלעביעס. פלוצלינג איז אנגעקומען א צוג. דער מא-שיניסט האט געגעבען איניגע מאל סיג-נאלען אבער דער טויבער האט זיי נישט געהערט. צוליב דעם וואס דער צוג איז געגאנגען בארג-אב איז דעם צוג נישט געלונגען אבצושטעלען, און דער אלטער איז דערהרגעט געווארען אויפ'ן ארט.

לאָדזער טאַגעבלאַט

דער רעדאַקטאָר באַטמס-זעהן פון 6 ביז 7 אין אָוונד.
נישט בעשטעלטע מאַנוסקריפּטען ווערען נישט צוריקגעשיקט.

אדרעס: „Lodzer Tageblat", Łódź, Piotrkowska 16, Skrz. poczt. 16
טעלעפאָנען: פון רעדאַקציע 57. אַדמיניסטראַציע 47.

ווירקונג פון דער הלוואה אויף די פּוילישע פּאַרטייען

די פּאָליטיק פון דער פּילסודסקי-רעגירונג, וועלכע האָט זיך גע-שטעלט די אויפגאַבע נישט צו דינען די אינטערעסען פון דער צו יענער פּאַרטיי, נישט צו בויגען זיך אויף רעכטס, אָדער לינקס, נאָר צו געהן אויפ'ן נאָלדענעם מיטעל-וועג, האָט סוף-כל-סוף געפינען אַן אָפּקלאַנג אויך אין די רייהען פון אַ טייל פּאַרטייען, וועלכע האָבען ביז-אַהער געפיהרט אַן אויסגעשפּראָכענעם אָפּאָזיציאָנס-קאַמף געגען דער רעגירונג. אין די ריי-הען פון „פּיאַסט" און טיילווייז אויך צווישען די כאַדעקעס הערען זיך אַלץ אָפטער שטימען, וועלכע פאָדערען אַ צוזאַמענאַרבייט מיט דער רעגירונג.

דערווייל זענען עס נאָר שטימען, אָהן קאָנקרעטע מעשים, אָבער בלי ספק איז די טויער געגען דער רעגירונג, וועלכע איז געשטאַנען מיט אַ קורצער צייט צוריק אַזוי פעסט פון רעכטס און לינקס לאַנגער, געבראָכן געוואָרען. די ערשטע סמנים פון שפּאַלטונגען בעווייזען זיך בולט אין רעכטען לאַגער. זעלבסטפערשטענדליך, אַז די סבה פון אַט דעם איבער-ברוך איז דער פערשטאַרקטער אויטאָריטעט פון דער רעגירונג אין סאַ-נירען דעם מצב פון לאַנד, בעזונדערס איהרע לעצטע צוויי גרויסע נצחונות אויפ'ן אינטערנאַציאָנאַלען געביט. דאָס איז דער פּוילישער נצחון אין גענף בעת דער פעלקער-בונד האָט אָנגענומען איינשטימיג פּוילען'ס שלום-פּאָר-שלאַג און דער לעצטער און גרעסטער סוקצעס — די אויסלענדישע הלוואה.

דער לעצטער ערפאָלגרייכער אַקט פון דער רעגירונג האָט, ווי עס ווערט אויס, געעפענט די אויגען פון די אָפּאָזיציאָנערען לשם אָפּאָזיציע, און בעוואויגען קודם-כל די „פּיאַסטאָווצעס" צו נעהמען הנ'דלען זיך אין דער זייט פון בעלוועדער.

מעו קאָן נאָך דערווייל ווענען קיין קאָנקרעטע פּאָליטישע ענדערונגען נישט רעדען, אָבער דער אָנהויב לאָזט זיך שוין מערקען.

ווען ס'זאָל באמת קומען צו אַ דערנעהנטערונג פון די פּויערים-גרופּען און די כאַדעקעס צו דער רעגירונג, וועט דאָס האָבען אַן אויסגעדרי-ערע בעדייטונג אויף דער גאַנצער ווייטערדיגער פּאָליטישער געשטאַלטונג פון פּוילען.

מען דאַרף נישט פאַרגעסען, אַז מיר שטעהען ערב סיים-וואַהלען, און דעריבער האָבען די דאָזיגע שטימונגען נאָך אַ פּיל וויכטיגערע בעדייטונג, ווי ווען עס איז.

בן-משה.

פאַר שוואַרצבאַרד פּראָצעס.

ווי איז פאָרמולירט דער בעשולדיגונגס-אַקט?

פּאַריז. (י.ט.א.) בין צוזאַמענהאַנג מיט דער ידיעה וועגען דעם שאַרפען און נישט-גינסטיגען פאַר שוואַרצבאַרד'ן כאַראַקטער פון בעשולדיגונגס-אַקט ווערט פון קאָמפּעטענטע ספערען מיטגעטיילט, אַז די דאָזיגע ידיעה איז נאָך יעדענ-פאַלס פריהצייטיג, דער גענויער אינ-האַלט פון בעשולדיגונגס-אַקט וועט ווערען בעקאַנט ערשט אין אָנהויב פון די געריכטס-פערהאַנדלונגען.

אַ פייערונג לכבוד דעם 10-יעהריגען יובילעי פון דער באַלפור-דעקלעראַציע.

לאָנדאָן. (י.ט.א.) אין די ערשטע טעג פון נאָוועמבער וועט דאָ פאָרקומען, לויט דער איניציאַטיוו פון אַנגלאָ-פּאַ-לעסטינישען קלוב, אַ באַנקעט לכבוד דעם 10-יעהריגען יובילעי פון דער באַלפור-דעקלעראַציע.

דער באַנקעט וועט פאָרקומען אונ-טער'ן פאָרזיץ פון דזשעמס ראָטשילד, לאָרד באַלפור האָט איינגעשטימט זיך בעטייליגען אין באַנקעט.

סער הערבערט סעמיועל

קאַנדידאַט צום ענגלישען פּאַרלאַמענט.

לאָנדאָן. (י.ט.א.) סער הערבערט סעמיועל האָט דעפיניטיוו בעשלאָסען גרויסצושטעלען זיין קאַנדידאַטור בעת די נאָהענטסטע אַלגעמיינע וואַהלען אין ענגלישען פּאַרלאַמענט. סער סעמיועל וועט בעזיס קאַנדידירען אין וואַהל-קרייז דאַרווין און לאַנקשייער.

„לאָדזער טאָגעבלאַט"
— אויפ'ן —
שוואַרצבאַרד-
פּראָצעס
איז געזיכערט מיט אַ פּלאַץ אין געריכט.
דער בעוואוסטער פּאַריזער זשורנאַליסט
ה' מ. פּערלאָוויטש
און דער אויסגעצייכנטער
פּאַריזער קאָרעספּאָנדענט
ה' ב. מעלניק
וועלען דורך ספּעציעלע דעפּעשען, בריף און אַרטיקלען געבען טעגליך פאַר די לעזער פון „לאָדזער טאַגעבלאַט" אַנ'אויספיהרליכען בעריכט פון דעם היסטאָרישען פּראָצעס, וואָס שטעהט איצט אין מיטעל-פּונקט פון דער יודישער אויפמערקזאַמקייט אין דער גאַנצער וועלט.

ערב דעם שוואַרצבאַרד-פּראָצעס.

צווישען די עדות פון דער אַנקלאַגע און פערטיידיגונג. — שלום שוואַרצבאַרד'ס פּראָטעסט.

נאָך 3 טעג טיילען אונז אָפּ פון שלום שוואַרצבאַרד'ס יום הדין. די ייִדישע יום טובים וועלען זיך נאָך נים ענדיגען ווי דער גאַנצער ייִדישער פאָלק וועט אַרויינגע צויגען וועגען און די טערגלכטס-פּעי-האַנד לאַנגען — נוין, נים נאָר וועגען שלום שוואַרצבאַרד'ס מהאָט, נאָר הויפּטזעכליך אום די בלוטיגע געשעהענישען אין אוקראַינאַ און די אונמענשליכע אומגעקומענע ייִדישע קרבנות.

נאָך דעם פאַרלייענען פון דעם בעשולדיגונגס-אַקט און די פערענטליכע ערקלע-רונגען פון שלום שוואַרצבאַרד וועט מען צושרייטען צו דעם הויפּט-טייל פון פּראָ-צעס, אויספרעגען די עדות, די עדות פון דער אַנקלאַגע און די עדות פון דער פערטיידיגונג. ווער זענען זיי די עדות פון די אַנקלעגער און וואָס פאַר אַנקלאַגע-שטאָף האָבען זיי געגעבען פון איצט בייַ דעם אויספאָרשונגס-ריכטער.

„טריזוב"-ראָזענקאַ.

דעם 29 יוני 1926, טיים צוויי טעג פאַרהער פון שלום שוואַרצבאַרד, איז פאַרן אויספאָרשונגס-ריכטער ערשינען דער אַרויסגעבער פון דער אוקראַינישער צייטונג און מאָנאַטשריפט „טריזוב" איל. צונג ראָזענקאַ, וואָס האָט אונזעטליך דעם אַטענטאַט נישט געזעהן. ער האָט אָבער געשריבען אַ בריף צום אויספאָרשער, ערקלערענדיג, אַז ער האָט אין דעם ענין עפּעס אינטערעסאַנטעס צו זאָגען.

דער אויסהער פון אוקראַינישען רע-דאַקטאָר איז געווען באַגלייט מיט ערקלע-רונגען, פראַגען פון דעם פערטיידיגער אַנרי טאָרעס און פּראָטעסטען פון שוואַרצבאַרד'ן.

ראָזענקאַ האָט אונטערגעהויבען דערמיט, אַז ער וויל עדות זאָגען וועגען דער ער-מאָרדונג פון „אוקראַינישען פּרעזידענט פּעטליורא".

ער האָט ערקלערט, אַז ער האָט גענוג באַווייזען צו בעהויפּטען, אַז שוואַרצ-באַרד איז פאָראַנגעגאַנגען זיין פאַרברעכען אונטער דער השפּעה פון די רוסישע באָל-שעוויקעס; ער בעט דעריבער דעם אויס-פאָרשער און דער דאָזיגער ריכטונג די אויספאָרשונג צו פירען; פיהרען זי אין אַן אַנדער ריכטונג וואָס ווען אַ פאַלש קיום. די צייטונג „טריזוב", איהרע מיט-אַרבייטער, פּשוט טרעטען אַ פּונגעראַל וואָ-לען אַלע דאָקומענטען און באַווייזען גע-בען.

דערויף האָט שוואַרצבאַרד געשטעלט פּערט:

„ס'איז נישט אמת. איך האָב זיך נים געפונען אונטער קיין שום השפּעה; קיין שום פּאַרטיי האָט מיר מיין זשעסט נישט דיקטירט. עס איז אמת, אַז איך בין אַ רעוואָלוציאָנער לויט מיין טעמפּעראַמענט; עס איז אָבער פאַלש צו זאָגען, אַז איך געהער צו וועלכער עס איז פּאַר-טיי".

„צו קיין שום פּאַרטיי בכלל געהער איך נישט, האָט ער מיט אַ הויכען טאָן ערקלערט, און בעזונדערס נים צו דער קאָמוניסטישער פּאַרטיי. איך האָב בע-גאַנגען מיין אַקט זעלבסטשטענדיג, לויט מיין איינענעם ווילען — דאָס איז אמת.

ווייטער ערקלערט שוואַרצבאַרד, מיט איינגע חדשים צוריק איז אין „טריזוב" אַבגעדרוקט געווען אַנ'אַרטיקעל מיט פּאָגראָם-טענדענצען.

דערויף ענטפערט ראָזענקאַ: דאָס איז גאָר ריכטיג. שוואַרצבאַרד פערשטעהט נישט קיין אוקראַיניש, ווייל ער איז נים קיין אוקראַינער. און די פּאָגראָמען זע-נען שולדיג די רוסישע באָלשעוויקעס און די רוסישע רעאַקציאָנערען, אָבער נישט פּעטליורא.

אַרוואַטאַט טאָרעס שטעלט דעם עדות אַ פראַגע:

— מיט וואָס זענען די באָלשעוויקעס שולדיג? וואָס האָבען זיי געמאַכט פּאָ-גראָמען?

ראָזענקאַ: די באָלשעוויקעס האָבען רעוואָלוציאָנירט און דעמאָראַליזירט די אַרמעע, האָבען געהייצט די ווילדע אונ-טערנעמונגען פון כוליגאַנען און דערמיט געבראַכט צו אַזאַ צושטאַנד, אַז די סאָל-דאַטען האָבען זיך אַליין ערלויבט, דאָס איז געקומען דעגענעריון און האָט די דאָ-זיגע שטימונג פון דער אַרמעע אויסגע-נוצט אויף פּאָגראָמען. ווען דעניקין'ס אַרמעע איז געקומען, קיין קיעוו האָט מען תיכף צו'רויס-געלאָזען פּראָקלאַמאַ-ציעס, וואָס האָבען גערופען צו פּאָגראָ-מען און מען האָט עס געמאַכט.

דאָ האָט שוואַרצבאַרד ווידער געבעטען אַ וואָרט און ערקלערט:

ס'איז נישט אמת, אַז איך פערשטעה נישט קיין אוקראַיניש. איך פערשטעה צו קענען לעזען אַ צייטונג. איך בין אַלס געוועזען 2 יאָהר ווען איך בין קיין אוק-ראַינאַ געקומען, דאָרט האָב איך מיין יוגענד פערבראַכט, און די פּאָגראָם-יאָה-רען בין איך אַליין געווען און אין היים געזעצט נים ווען ער האָט די פּאָגראָ-מען געמאַכט. וואָס אָנבעלאַנגט די ער-קלערונג, אַז בלויז דעניקין איז שולדיג אין די פּאָגראָמען, וויל איך זאָגן דער-ווייל בעגנוגענען בלויז מיט איין איינציגען ביישפּיל, וואָס וועט בעווייזען, ווי פאַלש די דאָזיגע בעהויפּטונג איז. אין פּאָלטאַווע זענען געמאַכט געוואָרען פּאָג-ראָמען שוין אין 1917 און 1918 דורך די אוקראַינער כוואַליאַטעס, וועלכע דעניקין איז ערשט צוגעקומען אין 1919

שולגין און בעזפּאַלקאַ.

דאָס איז געווען פּנים צווישען פאַר-הער. מיט אַ צייט שפּעטער, פּנים פאַר מען פאַרהער, זענען און דער אויסכראַ-שינגס-קאַמער ערשינען ווייטערע אוק-ראַינישע עדות, וואָס זענען געשטאַנען זעהר נאָהענט צו פּעטליורא און האָבען זיך בעטייליגט אין זיין רעגירונג, אין זיין אַרמעע און בכלל אין דער פּאָליטי-שער טעטיגקייט פון פּעטליורא.

קודם כל דער געוועזענער אוקראַינישער אויסערן-מיניסטער פּראָף. אַלעקסאַנדער שולגין, שפּעטער פאַרשטעהער פון דער אוקראַינישער רעגירונג אין פּאַריז; בעזו-פּאַלקאַ — אוקראַינער אַרבייטס-מיניס-טער אין יאָהר 1920; בעזופּאַלקאַ שטאַמט פון בוקאָווינאַ, און איז פּער-מאַנענט פון די אוקראַינישע כאַציאַל-דעמאָקראַטען און כאַציאַליסטישען אינג טערנאַציאָנאַל; דאָווושענקאַ — אַ גאַ-הענטער מיטאַרבייטער פון פּעטליורא.

דער ערשטער איז אויסגעהערט גע-וואָרען אַלעקסאַנדער שולגין, וועלכער האָט געהערט הויפּטזעכליך וועגען דער אַלגעמיינער לאַגע פון אוקראַינאַ און וועגען דער פערזענליכקייט פון פּעטליורא. לויט זיינע שילדערונגען איז פּעטליורא געווען אַ בראַווער מאַן, נים פעהיג אויף אומענשליכקייטען און עס איז אַ גרוי-סע עולה צו בעשולדיגען איהם אין פּאָג-ראָמען. פּעטליורא, זאָגט ער, איז געווען אַ פריינד פון די נאַציאָנאַלע מינדערהייט-טען. אַ דאַנק איהם איז דאָך געשאַפען די ייִדישע אויטאָנאָמיע און דאָס ייִדישע מיניסטעריום.

בעזופּאַלקאַ ווידער אַרבייטס-מיניסטער, האָט געהערט דייטש און זיינע ערקלערונ-גען זענען איבערגעזעצט געוואָרען אויף פראַנצויזיש.

אויף דער פראַגע, צי זענען אין אוק-ראַינאַ פאָרגעקומען פּאָגראָמען, האָט ער געענטפערט:

— יאָ, פּאָגראָמען זענען אין אוקראַי-נאַ פאָרגעקומען.

— איז פּעטליורא און זיי שולדיג? — האָט ווייטער געפרעגט דער ריכטער פעיר.

— ניין, ענטפערט בעזופּאַלקאַ: פּעט-ליורא איז געווען אַנ'אויסגעשפּראָכענער קעגנער פון פּאָגראָמען; נאָך מעהר, ער האָט זיי בעקעמפט מיט אַלע זיינע כחות און אויב ער האָט נישט געטאָן אַלעס, איז עס ווייל ער האָט מעהר נישט גע-קענט טאָן.

אויף דער פראַגע פון ריכטער פעיר וועגען דער מיינונג פון דער יודישער בע-פעלקערונג איבער די פּאָגראָמען האָט בעזופּאַלקאַ ערקלערט, אַז ער איז געווען אויסגעטאָן, און אַלע שטעט, און אַז די יודישע בעפעלקערונג ווייסט, אַז נישט פּעטליורא איז שולדיג און די פּאָגראָמען; כאָר פון דער יודישער פאָלקס-מאַסע איז פּעטליורא געווען אַלמעכטיג און האָט געקענט אַלץ טאָן; אפילו פערהיטען און אָפּשטעלען אַלע פּאָגראָמען. בעזופּאַלקאַ האָט אַנגעוויזען דערויף, אַז דער שולדיג-נער פון פּראָבעקוראָווער פּאָגראָם אַטאַ-מאַן סעמעסענקאָ, איז 8 חדשים געזע-סען אין תפיסה, בעפּראַוט געוואָרען פון די פּאָליאַקען, שפּעטער ווידער אַרעס-טירט געוואָרען דורך די אוקראַינער און דערשאָסען געוואָרען אין יאָהר 1920.

אויף די ערקלערונגען פון די אוקראַי-נער, אַז פּעטליורא האָט געקעמפט געגען די פּאָגראָמען שרייט אויס שוואַרצבאַרד, אַז גאָל'ן זשיטאָמירער פּאָגראָם האָט פּעטליורא אַרויסגעטראָגען אַ יודישע דעל-עגאַציע, וואָס איז צו איהם געקומען בעטען שוין.

אַנ'אַנדער אוקראַינישער עדות דאָווו-שענקאָ דערציילט, אַז ער פערזענליך האָט בעקומען בעפעהלען פון פּעטליורא געגען פּאָגראָמען, און אַז די שולדיגע זאָ-לען דערשאָסען ווערען.

אויף דער פראַגע פון ריכטער, צי ער האַלט זיך אַליין בייַ דער מיינונג, אַז פּעט-ליורא איז שולדיג אין די פּאָגראָמען, ענטפערט שוואַרצבאַרד, אַז יאָ; פּעטליו-רא איז פערזענליך שולדיג, און נים שפּעטער צו, אַז אויב אפילו פּעטליורא האָט אַליין נישט געמאַכט די פּאָגראָמען איז ער דאָך שולדיג, ווייל ער האָט זיי נישט אָפּגעהאַלטען, נים אָפּגעשטעלט, וואָס היינט, אַז ער האָט זיי געוואָלט.

בשעת די דאָזיגע אויספאָרשונגען זע-נען ערשינען אויך צוויי ווילכטיגע עדות פון דער פערטיידיגונג, ג. ב. סליאָז-בערג, דער בעקאַנטער יודישער כלל-טוער פון פּעטראָגראַד און אויסגעצייכנ-טער אַדוואָקאַט און יוריסקאָנסולט, אַנ'ענגלענדער, אַ פּראָפעסאָר פון ענגלי-שער שפּראַך.

דאָס איז דער, וואָס האָט דער ערש-טער זיך בעוויזען אויפ'ן טראַטואַר און אָבגעהאַלטען שוואַרצבאַרד'ן. עס הילפט זיך אויס, אַז פּעטליורא איז געפאַלען פּויט גאָל'ן דרימען שאָס, און אַז שוואַרצבאַרד האָט נאָך ווייטער געשאָ-סען. ווען טמיט האָט איהם אָנגעכאַפּט בייַ דער האַנד און ווען פּעטליורא איז שוין געלעגען טויט האָט שוואַרצבאַרד אויסגעשריגען: דאָס איז דער מערדער, איך האָב דער'הרג'עט אַ מערדער!

„לויט דעם אויסגעשריי און לויט דער האַלטונג פון שוואַרצבאַרד, ערקלערט טמיט, האָב איך תיכף דערפילט, אַז דאָס איז גאָר קיין אַנגעבלעכער, נישט קיין קרי-מינעלער מאָרד, נאָר אַ פּאָליטישער. איך פערשטעה איינענטליך, ערקלערט טמיט ווייטער, אַזאַ מאָס. איך וואָלט אַליין מיט'ן גרעסטען פערגעניגען דער'-הרג'עט ווילהעלם'ען, וואָס האָט אַרויס-גערופען די וועלט-מלחמה מיט אַזוי פיל קרבנות; איך אַליין האָב פערלוירען 18 מיטגלידער פון מיין משפּחה אין דער מלחמה און פערשטעה דערום אַזאַ מאָס. איך וואָלט אויך מיט פערגעניגען דער-הרג'עט דעם מערדער פון מיט קאַזימיר ווען עס האַנדעלט זיך וועגען אַזעלכע שולדיגע פערזענליכקייטען, זענען אַזעל-כע ווערעכטען ווי שוואַרצבאַרד'ס פער-שטענדליך.

ה' סליאָזבערג האָט אויף דער פראַגע, וואָס ווייסט ער וועגען די פּאָגראָמען, ערקלערט, אַז בין מערץ 1920 איז ער געווען אין פּעטראָגראַד, אַבגעריסען און אַנגעצען פון אוקראַינאַ אַזוי, אַז פערזענ-ליכע ידיעות אַרער אַזעלכעגעגען האָט ער נישט; ערשט אין אויסלאַנד האָט ער זיך גענוי בעקאַנט מיט די פּאָגראָמען פון די מאַטעריאַלען און פון לעבעדיגע עדות, וואָס זענען פון אוקראַינאַ קיין אויסלאַנד געקומען.

אויף דער צווייטער פראַגע, צי ער האַלט פּעטליורא'ן פאַר פעראַנטוואָרטליך פאַר די פּאָגראָמען, האָט סליאָזבערג גע-ענטפערט, אַז פערזענליך קען ער דאָס נים בעהויפּטען, נאָר אַז אין דער יודי-שער עפענטליכקייט איז פעסט דער גע-דאַנק, אַז פּעטליורא אַלס פאָרזיצער פון דער אוקראַינישער רעגירונג האָט נישט אָנגענומען די נויטיגע מיטלען, כדי אָב-צוהיטען די יודישע בעפעלקערונג פון פּאָגראָמען, די פּאָגראָמען אָבשטעלען און האָט נישט בעשטראָפט די שולדיגע.

בייַ אַנ'אַנדער פערהער זענען אויפגע-טרעטען נאָך צוויי אוקראַינישע עדות — קאָמשאַרא און מוסלים — וועלכע האָבען קיין שום נייעס נישט געבראַכט. זיי האָ-בען נים געלייקענט די פּאָגראָמען, האָ-בען אָבער ערקלערט, אַז פּעטליורא איז נים געווען קיין שונא פון די יודען; פערק-קעהרט, ער האָט געהאַט סימפּאַטיעס פאַר דער יודישער בעפעלקערונג. פּעט-ליורא איז, לויט זייערע ערקלערונגען אויף קיין שום אופן נישט שולדיג אין די פּאָגראָמען, אפילו און פּראָסקוראָווער פּאָגראָם נים.

פּאַריז חזנא.

טאָרעס, שוואַרצבאַרד'ס פערטיידיגער

זיין ביז-איצטיגע טעטיגקייט אַלס אַדוואָקאַט. — וואָס זאָגען די פערטיידיגער וועגען אויסגאַנג פון פּראָצעס?

ס'איז געווען אַ צייט, ווען אַנרי טאָ-רעס, דער פערטיידיגער פון שלום שוואַרצבאַרד, איז געווען אַ קאָמוניסט, אָבער זייט יענער צייט זענען שוין פער-בייַ אַ היבשע פּאָר יאָהר. ס'איז שווער צונויפצובינדען דעם קאָמוניזם מיט די שווערע מיליאָנען פראַנקען, וועלכע פּלי-סען איין טאָרעס'ען פון די פּראָצעסען, וועלכע ער פיהרט כסדר. ס'איז שווער צו זיין אַ קאָמוניסט און פיהרען אַ רייך בורזשואַזיש לעבען. און איבערדעם האָט טאָרעס פערלאָזען די פּאַרטיי און גע-בליבען אַ בלויזער סימפּאַטיקער פון די קאָמוניסטען. די דאָזיגע סימפּאַטיע פער-פליכטעט איהם צו גאָרנישט און גיט איהם פולע פרייהייט אין זיינע האַנד-לונגען.

טאָרעס קאַבינעט געפינט זיך אויף איינע פון די רייכסטע גאַסען אין פּאַ-ריז. אַרום עלף אין דער פריה הערשט שוין דאָרט אַ געהאַלדיגע בעוועגונג. דאָס אויפנאַהמס-צימער איז פול מיט אינ-טערעסאַנטען. ס'קומען אויפגעפּוצטע בורזשויען, יונגע און פרעהליכע מיידלעך, וואָס קענען נישט איינזיצען קיין רגע אויף די געבעטע פּאָטעלען, אַלטע, פערפאַמערטע פרויען, וועלכע ווישען זיך אויס אַלע ווייל די טרעהרען, וואָס פליסען אונאויפהער פון די אויגען און יונגע אינטעליגענטען, וואָס שטאָלצירען מיט זייער נישט צופּאַסען זיך צו דער מאָדע. די געשפּרעכען ווערען געפיהרט שטיל, מיט האַלבע ווערטער, אַזוי ווי בייַ אַ בעריהמטען דאָקטאָר. פון צייט צו צייט הערט מען אַ שווערען זיפץ, וואָס רייסט זיך אַרויס פון אַנ'אָנגעוועהטאָגט האַרץ. יעדער איינער פון די פערזאַמעל-טע האָט זיך זיין פּעקעל צרות, און גלויבט זיך אין ראַט פון בעריהמטען אַדוואָקאַט. איבצווישען ווערט דאָס צי-מער איבערפולט מיט מענשען. אויך אין די נאָהענטע צימערן איז דער טומעל געוואַלדיג גרויס. אַ שעהן געקליידעטע פריילין לויפט אַלע ווייל צו דער טיר, אַריינפיהרענדיג נייע אינטערעסאַנ-טען. פון צייט צו צייט קומט אַריין איי-נער פון טאָרעס'עס געהילפען און פיהרט אַריין צום אַדוואָקאַט די אינטערעסאַנ-טען לויט דער ריי.

דער אויפנאַהמס-קאַבינעט מאַכט אַ מאָדנעם איינדרוק. עטיס אַנטיקעס, וואָס איז צווישען אַ בודואַר פון אַנ'אַרטיסטין און אַנ'אַטעליע פון אַ מאָלער. שטוהלען, סאָפעס, הוזשראַוקעס. אַלע ווענד זענען געדיכט בעהאַנגען מיט בילדער. פון איין בילד קוקט אַראָפּ דאָס שמייכעל-דיגע פּנים פון קאַיאָ'ן מיט'ן מאָנאָקל אין איין אויג. אויפ'ן בילד איז אָנגעש-ריבען: „צום אָנדענקען. דעם 18, דע-צעמבער 1918. פון דער תפיסה סאַנטע". זייט דאַן זענען שוין אַדורך 9 יאָהר. אינצווישען איז דער דאָזיגער אַרעס-טאַנט, וועלכער איז בעשולדיגט געווא-רען אין מלוכה-פערראַט צוריק געוואָרען אַ מיניסטער און ער גרייט זיך איבער-צונעהמען דעם העכסטען אַמט אין דער מלוכה, אויב דאָס גליק וועט איהם צו-שפּילען... נעבען קאַיאָ'ס בילד הענגט דאָס בילד פון ערנעסט זיידע, דער גע-וועזענער רעדאַקטאָר פון „עקלער". אויך איהם האָט מען בעת דער מלחמה בע-שולדיגט אין מלוכה-פערראַט און ער איז אפילו פער'משפט געוואָרען אַלס פעררעטער. ערשט שפּעטער איז איהם געלונגען אויפצווייזען זיין אונשולד און מ'האָט איהם בעפרייט.

צווישען די דאָזיגע צוויי בילדער, קוקט אַראָפּ אַנאַטאָל פראַנס. ווי קומט ער דאָ אַהער? איז ער אויך געווען צווישען די, וואָס האָבען זיך געוויזיגט אין טאָרע'ט הילף?

אויף אַ צווייטער זייט זעהט מען ביל-דער פון דער לעצטער צייט. אַזוי וואַרפט זיך אין די אויגען דאָס בילד פון דער אַנאַרכיסטין זשערמען בערטאָן, וועלכע האָט ערמאָרדעט צוליב פּאָליטישע מאָטיוען דעם סעקרעטאַר פון דער רעדאַקציע „אַקסיאָן פראַנסעז". נאָר אַ דאַנק די פע-היגקייטען פון איהר פערטיידיגער איז זי בעפרייט געוואָרען. מ'שמועסט, אַז זי איז געוואָרען אַ גאַסען-פרוי. פון בילד קוקט אַראָפּ אַ יונג פּשוט מעדעל מיט רוהיגע און פינקלענדע אויגען, און קיי-נער וואָלט נישט געקלערט, אַז דאָס דאָ-זיגע מעדעל איז בעגאַנגען אַ מאָרד. אין דער זעלבער זייט אַן אַנדער בילד: דער גע-נעראַל מאַציאַ און דער פּראָקוראָר גאַריבאַלדי. אויף דער בעשולדיגונגס-באַנק זיצען די רעוואָלוציאָנערען אין מיליטערישער קליידונג אַרומגערינגעלט מיט בעוואָפענטע זעלנער. אין דער ערש-טער ריי - דער גענעראַל מאַציאַ אַ שטיפער, מיט ברענענדיגע אויגען. די האָר זענען ווייסער פון שניי. אונטער אַלע בעשולדיגטע זעהט מען נאָך איי-נעם, אַ יונגען, שעהן-געקליידעטען. דאָס איז דער פּראָקוראָר גאַריבאַלדי.

אין אַלגעמיין בעווייזען אַלע בילדער, אַז טאָרעס האָט אָנגענעהמע זיין גאַנצע ענערגיע און אַרבייט צו בעפרייען פּאָ-ליטישע אַרעסטירטע און נאָר אַ גאַנץ קליינע צאָהל זענען גע'משפּט געוואָרען פאַר אַנדערע חטאים.

זעלבסטפערשטענדליך, אַז אויך שוואַרצ-באַרד'ס פּראָצעס איז נישט קיין אויס-נאַהם אין דער הינזיכט, הגם שוואַרצ-באַרד ווערט בעשולדיגט אין אַ געוועהנ-ליכען מאָרד און דאָס פראַנצויזישע גע-ריכט האָט ביז-איצט נישט געוואָלט

(ענדע — זייט 6).

לאדזער כראניק.

15 חדשים זאל מען דינען אין מיליטער.

(:) דאס קריגס-מיניסטעריום ארבייט איצט אויס א נאוועלע צום אויסטאוו רעגען אלגעמיינעם מיליטער-דינסט, וואס זאל ארייננעמען א גאנצע רייהע שנויים אינ'ם געזעץ הן לטובת דער ארמעע און הן לטובת די פאבריקאווינעס.

קודם כל זאלען לויט דער נאוועלע די רעקרוטען גענומען ווערען אין הערבסט נישט, ווי ביז-איצט אין מאי און דאן זאלען די צוגענומענע תיכף געשיקט ווערען אין די פולקען.

אויסער דעם זאלען די אדראטשעניעס זאר שטודירענדע און „יעדינאקעס" גע-געבען ווערען אויף א לענגערען משך צייט און נישט, ווי ביז-איצט אויף א יאהר.

עס איז אויך מעגליך, אז די צייט אין מיליטער-דינסט זאל לויט דער נייער נאוועלע פארקלענערט ווערען אויף 15 חדשים.

גרויסע שרפה אויף פאלודניאווא 18.

פולשטענדיג אפגעברענט דער שמאטע-לאגער פון ה' כענטשינסקי.

(:) פריטאג פארטאגס האט אויס-געבראכען א גרויסע שרפה אויף פאל-דניאווא 18. א לאקאטאר פון זעלבען הויז האט באמערקט ווי פון צווייטען האלבען הויף, און וועלכען עמפעקוגט זיך א גרוי-סער שמאטע-לאגער, שפארען ארויס די דיקע רויך-וואלקען און רויטע פייער-פלאמען. די אנגעקומענע פייערלעשער האבען תיכף אונטערגענומען אן ענערגי-שע רעטונגס-אקציע. צוליב דעם, וואס דאס פייער האט זיך פערשפרייט מיט א אויסערגעוועהנליכער גיכקייט, איז די אקציע געלעגענט געווארען קודם כל און דער רעטונג אפצוראטעווען די בנינים פון ערשטען הויף, וואו זענען געווען באוואוינט, ווי אויך די שכנ'ישע בנינים, פון וואלבארניא 36, וואס גרענ-צען זיך מיט'ן דערמאנטען הויף אויף פאלודניאווא.

דער בנין, אין וועלכען דער שמאטע-לאגער האט זיך געפונען, געהער צום הויז-ווירט צאלטאן, דער לאגער דער שמא-טע-לאגער צו מ. כענטשינסקי.

נישט קוקענדיג אויף דער ענערגישער רעטונגס-אקציע איז דעם לאגער נישט געלונגען אפצוראטעווען. דער דאך פון בנין, ווי אויך דער גאנצער שמאטע-לא-גער איז פולשטענדיג פערברענט געווא-רען. דאגעגען איז געלונגען האט פייער צו לאקאליזירען, אויף'ן ארט נישט לא-זענדיג עס פערשפרייטען אויף די צווייטע בנינים.

אויף'ן ארט זענען אנגעקומען דער נאטשעלניק פון אויספארשונגס-אמט אויבער-קאמיסאר וויישער און אפיציראנט קלימעק, וואס האבען דורכגעפיהרט אן אויספארשונג וועגען דער סבה פון דער שרפה.

די אונטערזוכונג איז נאך אין גאנג.

פרייטאג 2 נאכמיטאג האט און זעל-בען אפגעברענטען לאגער ווידער אמאל אויסגעבראכען א שרפה. די סבה פון דער שרפה איז געווען די טליענדע שמאטעס, וואס זענען א געבליבען פון פריער אונטער די גרוזען. נאך א צוויי-שעה'דיגער אקציע איז די פייער-לעשער געלונגען די שרפה אפצולעשען. אויפ'ן ארט פון דער שרפה איז אוועקגעשטעלט געווארען א וואך פון פייערלעשער צו פערהיטען פון א איבערנייטליכען נייעם אויסברוך פון פייער.

די שרפה האט אין דער שטאט גע-מאכט א גרויסען רושם.

לאדזער סטאראסטא רזשעווסקי ניצול געווארען פון טויט.

(:) פערגאנגענעם דאנערשטאג זענען אין די וועלדער ארום לענטשיץ פארגע-קומען גרויסע געיעגען אויף האזען. אין די „פאלאוואניעס" האבען אנטייל גענומען פארשטעהער פון דער ארטיגער מאכט, צווישען אנדערע אויך דער לאד-זער סטאראסטא ה' רזשעווסקי, פראקו-ראר שמידט א. א. בעת'ן געיעג האט פאסירט א פאל, פון וועלכען עס האט שיער-נישט געליטען סטאראסטא רזשעוו-סקי. שיסענדיג אין א האז, וואס איז בעווארען פערוואונדעט, איז ה' רזשעוו-סקי צוגעלאפען צום גוסס'דיגען האז כדי צו פערקירצען זיינע יסורים.

צו דעם צוועק האט דער סטאראסטא א קלאפ געטון דעם האז מיט דער קאל-בע פון דער ביקס. דערביי האט די ביקס אויסגעשאסען און זי איז צושפרינ-גען געווארען אויף שטיקער. צום גליק איז ה' רזשעווסקי געווען ביים בעהאוסט-זיין אויף אזויפיל, אז ער האט תיכף אוועקגעווארפען דעם געבליבענעם טייל פון דער צושאסענער ביקס. אויף אזא אופן איז דער סטאראסטא ניצול-געווע-רען פון טויט.

100 טויזענד זלאטים דיסקאנטא בעקומט די קראנקען-קאסע

אין דער באנק פאר פאלקס-ווירטשאפט.

(פ) עהערנעכטען האט אין ווארשא געווייילט דיר. פאמפארסקי בעמיהענדיג זיך צו בעקומען א דיסקאנטא אין דער באנק פאר פאלקס-ווירטשאפט אויף די וועקסלען, וואס די קראנקען-קאסע בע-קומט פון די אינדוסטריעלער.

נישט קוקענדיג דערויף וואס די די-רעקציע פון דער באנק האלט, אז די אינדוסטריעלער זענען מחויב צו צאה-לען דער קראנקען-קאסע מיט מזומן. ווי עס זעהט פאר דאס געזעץ, האט די באנק פונדעסטוועגען געגעבען דער קראנקען-קאסע א דיסקאנטא פון 50 ביז 100 טויזענד זל.

היינט ווערט געעפענט די אויסשטע-לונג פון פלאנצען און חיות.

(:) היינט ווערט געעפענט די אויס-שטעלונג פון חיות און פלאנצען, וואס ווערט ארגאניזירט דורך דער „גבלאשער - ווירטשאפטליכער געזעלשאפט אויף'ן נאמען פון סטאשיץ".

דאס איז די צווייטע אויסשטעלונג פון'ן דעם מין אין היינטיגען יאהר. לאדזש איז א שטאט, און וועלכער עס איז קיין נא-טירליכער באדען נישטא, קיין נא-טורווירטשאפטליכער מעגליכקייט א. א. נויטיגט זיך זעהר און אזעלכע מינים אויסשטעלונגען.

אפגעלעגט דער פראצעס פון דוד פיולאווסקי.

(:) עהערנעכטען איז אין לאדזשער קרייז-געריכט בעשטאנען געווארען דער פראצעס נעגען דוד פיולאווסקי, וואס איז ווי בעקאנט אנגעקלאגט געווארען אין א רייהע מיספראויכען, וואס זענען בע-גאנגען געווארען אין לאדזשער פאר-

איז אונטער זיין פארוואלטונג.

צום פראצעס זענען ארויסגערופען געווארען 75 עדות. היות ווי פיל וויכטי-גע עדות האבען זיך צום פראצעס נים צוגעשטעלט, איז דער פראצעס אפגעלעגט געווארען אויף אומבאשטימטע צייט.

א בלוטיגע נקמה,

לאקאטאר'ען שווער פערוואונדעט א הויז-ווירט און זיין זוהן.

(:) נעכטען 11 אזייגער האט זיך אין הויז 18. .מ אויף ביאנקאווא גאס אפ געשפילט א בלוטיגע טראגעדיע צוליב א סכסוך צווישען הויז-ווירט און די לא-קאטארען.

שוין א לאנגע צייט ווי דער הויז-ווירט מאיטעק האט א סכסוך מיט זיינע לא-קאטארען שימאן פעטאק און וו. וועלעניאר וועלכער ער האט איינגעקלאגט אין געריכט און געוואלט ארויסבעקומען.

נעכטען שפעט אוונט בעת דער שווי-גער פון הויז-ווירט, וואלעריא פושעשאק איז אוועק אויף'ן בוידעם נאך וועש, זענען די צוויי איבערגעדערמאנטע לאקא-טארען אנגעשפאלען אויף איהר און גע-מאכט איהר עטליכע שווערע וואונדען אין קערפער.

דער הויז-ווירט מאיטעק און זיין זוהן באלעסלאוו זענען אויף דעם געשריי פון דער אלטער געלאפען צו הילף און בעשיצען זי אפצוראטעווען פון די הענט פון די אנפאלער. דאן האט שימאן פעטאק ארויסגעכאפט א רעוואלווער און אבגע-געבען איינגע שאסען אויף פערוואונ-דעטע דעם הויז-ווירט און זיין זוהן בוידע זענען און א שווערע צושטאנד אבגעפיהרט געווארען אין שפיטאל. די מעהרער זענען ארעסטירט.

—0—

סוחרים פון 3. קאטעגאריע גענעסען נישט פון שטייער-הנחות ביים פיהרען האנדעלס-ביכער.

(:) אין אלע געזעצען וועגען שטייערן זענען פארגעזעהן ווייטגעהענדע הנחות פאר סוחרים און פירמען, וואס פיהרען ריכ-טיגע האנדעלס-ביכער. וועגן ס'פיהרט ריכטיגע האנדעלס-ביכער מוז די מאכט זיך רעכענען מיט דער „דעקלאראציע" וועגען דעם אומזאץ און די הכנסה פון דער דאזיגער פירמע, און נישט שטעלען קיין גרעסערן שטייער, ווי לויט דער סומע, וואס איז אנגעגעבען אין דער „דעקלא-ראציע".

אויב מ'פיהרט ריכטיגע האנדעלס-בי-כער, בעקומט מען א הנחה ביים אומזאץ-שטייער פון הארט-האנדעל.

צוליב דעם טאקי האבען אין דער לעצטער צייט א רייהע סוחרים אנגעפאנגען פיהרען ריכטיגע האנדעלס-ביכער. אפילו קלענערע סוחרים און קליינע פאב-ריקאנטען האבען גענומען פיהרען ריכטיגע האנדעלס-ביכער, גלויבענדיג, אז א דאנק דעם, וועלען זיי גענוסען פון הנחות ביי די שטייערן.

איצט איז ארויס א ניי געזעץ, וואס ערקלערט, אז שטייער-הנחות אויפ'ן יסוד פון האנדעלס-ביכער זענען נאר חל אויף סוחרים, וואס האבען פאטענטען פון דער ערשטער און צווייטער קאטע-גאריע, און פאבריקאנטען ביז דער פינ-פטער קאטעגאריע. דאגעגען אויב א סוחר פון דריטער קאטעגאריע אדער א פאב-ריקאנט פון זעקסטער קאטעגאריע וועט פיהרען ריכטיגע האנדעלס-ביכער וועט זיך די מאכט מיט זיי נישט רעכענען און בעשטימען די שטייערן לויט איהר אייגע-נעם איינזעהן.

געשלעג צווישען די שטרייקענדע קאנאליזאציע-ארבייטער.

(:) אין צוזאמענהאנג מיט'ן שטרייק פון די קאנאליזאציע-ארבייטער אויפ'ן שטח פון רעקטאר-לובלינער איז נעכטען געקומען צו א געשלעג צווישען די שטרייקענדע ארבייטער און די, וואס האבען זיך אין שטרייק נישט אנגעשלאסען.

די אנקומענדע פאליציי האט ליקווי-דירט די געשלעגערייען. 9 ארבייטער האבען בעקומען וואונדען און קלאפ און אויפ'ן גאנצען קערפער.

די שולדיגע אין ארויסרופען די גע-שלעגערייען זענען צוגעצויגען געווארען צו פעראנטווארטליכקייט.

די ארבייט אויפ'ן שטח רעקטאר-לובלי-נער איז נעכטען געפיהרט געווארען אם מאנטאג שוין פון רעמאנט און פאס-פאלנצי (?) אויף דער געמיינזאמער פערזאמלונג פון די שטרייקענדע קאנאליזאציע-ארבייטער איז בעשלאסען געווארען דעם שטרייק ווייטער צו פיהרען און די שטרייק-ברעכער צו צווינגען ווארפען די ארבייט.

אפגעלעגט רידזעווסקי'ס פראצעס.

ווי מיר דערוויסען זיך וועגען דער פרא-צעס פון רידזעווסקי'ן וואס ווערט ווי בע-קאנט בעשולדיגט אין פעטעילונגען זיך אין מארד פון פרעזידענט ציגארסקי, נים פארקומען און בעשטימטען טערמין ר. ה. דעם 18. ד. ח. צוליב דעם, וואס די אויספארשונג האט איצט בעקומען א רייהע נייע מאטעריאלען, וואס דארפען נאך פעארבייט ווערען.

דער ענדגילטיגער טערמין פון פרא-צעס איז דעריבער נאך נישט פעסטגע-שטעלט געווארען.

קאנטראל-פערזאמלונגען פאר רעזערוויסטען.

(ג) נעכטען, שבת האבען זיך אנגע-הויבען די קאנטראל-פערזאמלונגען פאר רעזערוויסטען, וואס געהערען צום פ.ק.או. אין דער שטאט לאדז (I און II טייל). אינ'ם ערשטען טאג האבען זיך געמעלדעט געמעלדען אין דער קאמיסיע נומער 1 (פעשנא 7/9) רעזערוויסטען פון יאהר-גאנג 1887 (פון פ.ק.או. I), וואס זיי-ערע נעמען הויבען זיך אן מיט A און B און פון פ. ק. או. II — פון A, B, C, D, E, F, G, H, Ch, I, J, K, L, Ł.

אין דער קאמיסיע נומער 2 (קאנס-טאנטינער 62) דער יאהרגאנג 1899 פון פ. ק. או. I — A, B, C, און פון פ. ק. או. II — A, B, C, D, E, F.

היינט, זונטאג, קומען די קאנטראל-פערזאמלונגען נישט פאר.

לאדזער דעלעגאציע אויפ'ן קאמוניקאציע-צוזאמענפאהר אין ווארשא.

(:) נעכטען שבת איז ארויסגעפאהרען קיין ווארשא אויפ'ן קאמוניקאציע-צו-זאמענפאהר א דעלעגאציע פון די ה"ה וויצע-סטאראסטע רזשעווסקי, דירעקטאר פון די לאדזער צופאהר-טראמווייען ה' גער-לאך און א רייהע א נדשיניערען פון פערשידענע קאמוניקאציע-אונטערנעה-מונגען אין לאדז.

אויפ'ן דאזיגען צוזאמענפאהר וועט בעטראכט ווערען דאס פראגע־ווייזליכען די קאמוניקאציע-סיסטעמען אין גאנץ פוילען און עס וועלען אנגענומען ווע-רען מיטלען כדי די קאמוניקאציע אוועק-צושטעלען אויף א העכערע מדרגה.

25 וואגאן מעהל טעגליך

פערברויכט די לאדזער בעפעלקערונג.

פון א געשפרעך מיט איינעם פון די עלטסטע יודישע בעקערי-בעזיצער אין לאדז בעקומען מיר פאלגענדע, אינטע-רעסאנטע ציפערן:

אין אונזער שטאט זענען פערהאן נסך-הכל 200 יודישע בעקערי-אייגענ-טימער און העכער 300 קריסטליכע. פון צווישען די יודען זענען ביז 90 פראצענט ארימעלייט (האבען נישט אויף קיין איי-גענעם זאק מעהל), 5 פראצענט זענען וואוילהאבענדע און 5 פראצענט מעה-מעגליכע. די קריסטליכע בעקערי-בעזי-צער האבען על פי רוב אייגענע בנינים און האבען זיך זעהר גוט.

די היגע בעפעלקערונג פערברויכט ביז 25 וואגאן מעהל (צו מעהרסטען קארן-מעהל), ד. ה. העכער 3000 זעק מעהל טעגליך. דורכשניטליך מאכט אויס אז יעדער לאדזער בעקער באקט אויס ביז 4 זעק מעהל א טאג.

גאלד, בלוט און פרויען.

א ראמאן פול מערקווירדיגע איבער-לעבענישען און ליידענשאפטען.

(132-טע פארטזעצונג.)

— וואס קען איך דען טון? ווי קען איך דען העלפען? האט געזיפצט דער שטומער בעטלער.

— דאס ווייס איך אויך, איך האב אבער אורזאכען צו דענקען, אז אין בארען סאן בעטיאני'ס אונגליק זענען שולדיג מענשען, וועלכע וואויגען דא אין דער געגענד ארום. אפשר וואלט מעגליך געווען צו דערוויסען זיך, אז ער איז אונשולדיג?

— וואס מיינסטו דערמיט מיכאאיל.

— איך קען עס אייך נישט זאגען, האט מיכאאיל געענטפערט. איך וויל אייך נאר בעטען איהר זאלט זעהען גוט אכטונג צו געבען אויף די איינוואוי-נער פון שלאס ראדעצק, בעזונדערי אויפפאסען אויף דעם בארען נאגי פאן האללאהאאי. איך קען איהם פיל בעסער, ווי ער מיינט. איך וועל איהם נאך היינט בעזוכען. ווען עס וועט מיר היינט אבער נישט געלונגען ארויסצופרעסען פון איהם זיין געהיימניש, זאלט איהר עס טון.

— איך האב שוין לאנג געווארפען אנ'אויג אויף די איינוואוינער פון שלאס ראדעצקי האט דער שטומער בעטלער געענטפערט. איך ווייס אז זיי זע-נען נישט דאס, וואס זיי געבען זיך אויס פאר דער וועלט, אבער —

— דאס האב איך אייך געוואלט זאגען. איהר מוזט זעהען אכטונג געבען אויף אלץ, וואס דארט קומט פאר. איהר מוזט וויסען אלץ. וואו אהין זיי געהן, צו וועמען זיי געהן; וואס זיי טון דארט, וואוהין זיי געהען און וואס זיי טראכטען צו טון. אייך וועט עס לייכט זיין. קיינער וועט זיך נישט אומקוקען אויף דעם שטומען בעטלער. קיינער וועט זיך פאר איהם נישט היטען. קוים וועט איהר עפיס נייעס הערען, זאלט איהר עס מיר מיטטיילען. איך מוז אלץ

וויסען. איך קען אייך יעצט נישט זאגען, ווי וויכטיג עס קען זיין פאר מיר א קלייניגקייט, וואס קען פארקומען אין יענעם הויז.

— איך וועל עס טון, מיכאאיל, האט דער אלטער מאן געענטפערט, איך וועל טאג און נאכט מיך געפינען ארום שלאס ראדעצק, איך וועל האלטען א שטרענגע וואך איבער'ן שלאס און איבער זיינע איינוואוינער. — שאדע וואס איך מוז מיך מאכען פאר שטום, ווען נישט וואלט מען געקענט זיך צוזאמענ-רעדען מיט די דינער פון שלאס מען קען זיי אונטערקויפען.

— איהר האט רעכט דאס איז א גוטער געדאנק. פאר א גאלדשטיק וועט א לאקאי אדער א דינסטמויד ארויסטראגען פון שלאס אלץ. אפשר קען עס טון אלעקסאנדער?

— איך וועל פרובירען איהם שיקען. איך אליין וועל אבער אויך נישט אפטרעטען פון שלאס, פאר מיר היט מען זיך ווייניג, ווייל מען ווייסט אז איך הער נישט און קען נישט רעדען.

— קוים וועט איהר עפעס געוואהר ווערען, זאלט איהר עס מיר באלד מעלדען, האט מיכאאיל געזאגט, אזוי לאנג ווי איך וועל נאך זיין אין טורעם פון טשאמני זאלט איהר מיר אלץ מעלדען אין טורעם; וועל איך אוועקפאהרען זאלט איהר מיר אלץ מעלדען אין בודאפעשט.

— איך וועל דיר אלץ מעלדען.

— דאס איז אלץ וואס איך האב אליין געוואלט בעטען, האט מיכאאיל געזאגט און דערלאנגט איהם די האנט.

דער אלטער האט גענומען די האנט פון העקער און זי צוגעפיהרט צום הארץ.

— דו ביסט מיין איינציגער טרייער פריינד, מיכאאיל, האט ער געזאגט טרויעריג.

— זייט נישט אזוי פערצווייפעלט, אלטער מאן, פיל קען זיך נאך ענ-דערן, קיינער ווייס נישט וואס מארגען קען זיין.

ביידע מענער האבען אבשיר גענומען איינער פון אנדערן. דער שטומער בעטלער האט צוגעפיהרט דעם העקער צו די טיר און האט איהם ארויסגע-לאזט אין דער פינסטערער נאכט, דאן האט ער שנעל ווידער פערריגעלט די טיר.

די גרעפין ראדעצקא איז געזעסען אין איהר, גרויסען, לוקסוסיגען זאל נעבען איהר איז געזעסען איהר געליבטער, דער בארען פאן נאגי. ביידע האבען יעצט גערעדט פרעהליך און פערטרויליך.

— אלעס געהט נאך וואונש, האט נאגי געזאגט איך האב שוין ערקלערט די גרעפין טאקי און וואס האנדעלט זיך און וואס מיר פערלאנגען. זי איז מיט אלעס איינשטימיג און זי ערווארט מארגען מאקסען. זי זאגט — ער וועט קו-

מען און בעטען עלווירא'ס האנט. זי וועט איהם נישט אבזאגען. ער וועט דאן געהן צו עלווירא און איהר ערקלערען זיין ליבע. זי ווייס נישט וואס עס טוט זיך מיט איהר, זי וועט נישט זאגען נישט יא, נישט ניין. מארגען וועלען אלע ארומיגע וויסען, אז עלווירא איז א כלה פון גראף ראדעצקי, דאס דארפען מיר מאקס וועט פאהרען קויפען פרעזענטער פאר זיין שעהנער כלה און מיר ביידע וועלען קענען דערווייל חתונה האבען.

— ווען זאל זיין די חתונה פון מאקס און עלווירא?

— איך האב אויך דעריבער גערעדט מיט דער גרעפין טאקי. איך האב פערלאנגט, אז די חתונה זאל זיין באלד, אין דריי וואכען ארום, די גרעפין אבער האט געפינען, אז דאס איז אונמעגליך. זי וויל אבווארטען, בערוואארטען ביז מען וועט דעם בארען באטיאני אויפהענגען און די זאך זאל זיך א ביסעל פערגעסען ווערען. איך האב עס געמוזט צוגעבען.

— אבער געערג? וואס וועט ער זאגען?

— ווען ער וועט קומען צו פאהרען און וועט געפינען, אז זיין שוועס-טער איז פערהייראט, וועט ער גארנישט זאגען. איך וועל שוין זארגען, אז ער זאל נישט קומען פריהער.

— ווי איך זעה, איז דיר ענדליך דאך אלץ געלונגען, האט די גרעפין געזאגט לאנגזאם, דו האסט זיך גענומען עפעס אין קאפ און האסט עס אויס-געפיהרט. דאס איז גרויסארטיג! דו ביסט א מייסטער — איך האב אבער פער-געסען נאך א פונקט, מיר ביידע קענען נאך נישט חתונה האבען.

— וואס נאך פאר א פונקט?

— ער — ראבערט — האט די גרעפין געשטאמעלט.

— אך, יא! דעמעלט, ווען איהר האט איהם געזעהען אין טאל, האב איך געשיקט מענשען איהם זוכען, מען האט איהם אפער אין ערגיץ נישט געפונען. אלענפאלס היט מען איהם, קוים וועט ער זיך ווייזען דא ערגיץ וועל איך איהם שוין האבען אין די הענד.

— מען מוז זיין זיכער, האט די גרעפין געזאגט ווי צו זיך אליין.

אין די מינוט איז מאקס אריין אין צימער, זיין מוטער האט איהם באלד דערצעהלט, אז מארגען וועט ער פאהרען קיין טאקי און ערקלערען די גרעפין אז ער בעט עלווירא'ס האנט. מאקס איז געווען העכסט ערפרייט.

— ענדליך איז בעקומען די גליקליכע שעה, ווען די גרעפין וועט מיך אויסהערען, האט ער אויסגערופען, ליידער איז עלווירא אזוי טרויעריג, אזוי פערטראכט, אז זי ווייס גארנישט, וואס מען רעדט צו איהר, מיר וואוט אויס אז זי איז נישט ביים פולען פערשטאנד.

(פארטזעצונג קומט)

ווער וועט זיין לאדזשער שטאט-פרעזידענט?

רעזידירען וועט ניט דער הויפט-ראט פון פ.פ.ס., נאר די לאדזשער ארגאניזאציע.

(:) ווי באקאנט, זיינען ד״ר ווישלינסקי און ראטמאן ראפאלסקי געפאהרען ספעציעל קיין ווארשא, כדי צו בעראטען זיך מיט'ן הויפט-ראט פון דער פארטיי מכח בעזעצען די אמטען פון פרעזידענט און וויצע-פרעזידענטען פון מאגיסטראט.

ווי ד״ר ווישלינסקי האט ערקלערט א פוילישען זשורנאליסט נאכ'ן צוריקקומען פון ווארשא, איז אויף דער ווארשעווער בעראטונג בעשלאסען געווארען דער לאדזשער ארגאניזאציע פון פ.פ.ס. איבערצולאזען די פראגע וועגן ווער עס וועט בעזעצען די אמטען און דער נייער זעלבסטפערוואלטונג.

ד״ר ווישלינסקי לייקענט קאטעגאריש אב די קלאנגען, אז עס זאל מפלגה'שע געשטיצטן ווערען א רעגירונגס-קאנדידאט אויב אין שטאט-ראט וועט פעהלען א מעהרהייט; די מעהרהייט וועט זיכער געשאפען ווערען.

קיין שום בעשלוסען זיינען דער פראגע, ווער עס זאל זיין שטאט-פרעזידענט, זיינען נאך ניט אנגענומען געווארען.

* * *

סענאטאר קאפשינסקי — שטאט-פרעזידענט?

(פ) ווי מיר דערוויסען זיך איז די קאנדידאטור פון דעם. זשעמישעצקי אויפ'ן אמט פון לאדזשער שטאט-פרעזידענט מעהר ניט אקטועל, צוליב דעם, וואס ער ווערט מצד דער פארטיי רעקלאמירט אויף ווירטיגערע אמטען, וואס זיינען אין ארויסגעלאזט די קאמפעטענץ פון קאמפאטירען די פ.פ.ס. ווארשעווער שטאט-ראט.

קאפשינסקי איז, ווי באקאנט, ווירקליך דער פארזיצער פון דער שטאט-ראט.

ווי מיר וויסען אויך כשוואיר, האט פפ״ס ברעה צו בעזעצען מיט איהרע לאקאלע מיטגלידער: שעפס-וועגען, געזעלשאפטליכע אויפגאבען, שטעהען און בוי-וועזען.

* * *

א ריין-פוילישע מעהרהייט אין היגען שטאט-ראט?

חוץ ס'האבען זיך פערשפרייט קלאנגען, אז פפ״ס האט ברעה צו שאפען א ריין-פוילישע מעהרהייט אין דעם נייעם שטאט-ראט, ד. ה. גאהן צוזאמען מיט נפ״ר און כ״ד, אין איינטראכטער צו בעקענען זיך מיט דער מיינונג פון פיהרער פון די היגע פפ״ס, ראטמאן ראפאלסקי. פון די ערקלערונגען, וועלכע ער האט געגעבען א היגען פוילישען זשורנאליסט, איז צו זעהן, אז אזא קאמבינאציע איז נישט אויסגעשלאסען. צווישען אנדערען האט ה' ראפאלסקי געזאגט פאלגענדעס: „ווען כ'געהט אין אויפגאבען פון פאליטישער הנהגה, ווען מיר זיך בעמיהען צו קאאורדינירען און צו פערגעשמעלערן צו זיך די מאציאנ...

לימיטישע און דעמאקראטישע פארטייען, ווייל די ארבייט אין דער זעלבסטפער-וואלטונג מוז טראגען אויף זיך א תוכן פון אויפבלאטקייט, און וועגען דעם איז אומנמעגליך צו רעדען אהן א פרישמעגי-דיגונג מיט די קרובה'שע פראקציעס".

וועמען מיינט דאס דער ה' ראפאלסקי די „דעמאקראטישע" און „קרובה'-שע" פראקציעס, זאגט ער ניט.

* * *

הויפט-וואהל-קאמיסיע פער-ענדיגט דאס צעהלען די שטימען.

נעכטען אוונט האט די הויפט-וואהל קאמיסיע פערענדיגט דאס צעהלען די שטימען פון אלע קרייז-וואהל קאמיסיעס. מאנטאג פריה די הויפט-וואהל קאמי-סיע צו און דער אנוועזענהייט פון די בעפולמעכטיגטע פון די ליסטעס צו דעם פיינאנציעלען די מאנדאטען.

אכטונג „התאחדות" הברים!

אין צוזאמענהאנג מיט דער בעפאר-שטעהענדער לאנד-קאנפערענץ פון דער „התאחדות" אין פוילען, ווערט איהר אויפגעפאדערט זיך צו מעלדען פון היינט אן אין סעקרעטאריאט פון דער פארטיי שיענקיעוויטשא 3-5 פון 6-9 אוונט בכדי צו בעקומען נייע פארטיי-לעגיטימאציעס, וועלכע וועלען אייך בערעכטיגען צו וועהלען דעלעגאטען צו דער לאנד-קאנפערענץ.

די צאהל פאסט-אמטען אין לאדז דארפען פערגרעסערט ווערען.

מעמאריאל פון די לאדזשער ווירט. ארגאניזאציעס צום פאסט-מיניסטער.

(:) א גאנצע רייה לאדזשער ווירט-שאפטליכע ארגאניזאציעס האבען זיך געוויענדעט מיט א מעמאריאל צום פאסט-מיניסטער וועגען פערגרעסערן די צאהל פאסט-אמטען אין לאדז.

אין מעמאריאל ווערט אנגעוויזען אויף דער גרויסער בעדייטונג, וואס עס האט א גרעסער און בעקוועמער פונקציאנירען דער פאסט-אפאראט פאר אזא אינדוס-טריע-שטאט, ווי לאדז. למשל'ט, וואס איז פיל קלענער, ווי לאדז מיט איהרע 600 טויזענט איינוואוינער, האט 19 פאסט-אמטען בעת לאדז האט בלויז נאר 8 פאסט-אמטען.

אין מעמאריאל ווערען אנגעוויזען א גאנצע רייה אויסבעסערונגען, וואס דארפען געמאכט ווערען ווי פערגרעסערן די צאהל פאסט-אמטען מינימום אויף צוועלף, פערגרעסערן די צאהל בריף-טרעגער, איינפיהרען א פאסט-פליגע אויפ'ן וואקזאל און דירעקט איבערגעבען די בריף פון די קאסטעלעך אויפ'ן וואקזאל, כדי צו פערגיכערן דאס צושיקען די בריף א. א. וו.

פריוואטע בוי-ארבייטען אפגעשטעלט צוליב מאנגעל אין קרעדיט.

(ע) נעכטען האבען אלע פריוואטע בוי-אונטערנעהמער אפגעשטעלט די אר-בייט ביים בויען נייע הייזער, צוליב דעם וואס די ערשטע קרעדיטען פון דער באנק פאר פאלקס-ווירטשאפט זע-נען שוין אויסגעשעפט.

צוליב דער געשאפענער סיטואציע, וואס פון איין זייט וועלען די בוי-אר-בייטען בלייבען אין דער מיט פון דער ווינטער און בלייבען עטליכע הונדערט בוי-ארבייטער אהן ארבייט. הערט א ספע-ציעלע דעלעגאציע זיך ווענדען צום וואיעוואדא יאשטשאלט וועגען זוכען מיטלען, אז די ארבייטען זאלען ווייטער פארגעזעצט ווערען.

Droga do piękna

ELIDA

MYDŁA · KREMY · SHAMPOO

ריזיגע שרפה אין זגערזש.

אפגעברענט פרייטאג'ס שפינעריי — דער שאדען בעטרעפט 100 טויזענד זל.

(§) נעכטען 5 פארטאגס איז אין דער שפינעריי פון פרייטאג אין זגערזש אויסגעבראכען א שרפה וואס האט צוליב די לעבעדיג-ברענענדע מאטעריאלען זיך פערשפרייט מיט א אויסער-געוועהנליכער גיכקייט.

מען האט טעלעפאנירט נאך די פייער-לעשער אבער צוליב א אנגעקלאגטע סבה זיינען זיי נישט געקומען. די ארבייטער האבען זיך גלייך גענומען לעשען דאס פייער, וואס איז זיי נאך טרוים מזה אויך געלונגען.

עס זיינען פערברענט געווארען מעהר ווי א צעהנדליג באלען באוועל, מאשי-נען און א גרויסע צאהל רוה-שטאפען. אויך דער פאבריקס-בנין איז טיילוויז אפגעברענט געווארען, דער שאדען בע-טרעפט 100 טויזענד זל.

ווי די פאליציי-אויספארשונג האט פעסטגעשטעלט, איז די סבה פון דער שרפה געווען, דאס וואס פון עלעק-טרישען מאטאר האבען זיך פערשפריי פונקען אויף די ארומליגענדע באלען באוועל, וואס האבען זיך אנגעצונדען.

געלדענעמוינג פיהרט די פאליציי א אויספארשונג הלמאי די פייערלעשער זיינען אויפ'ן ארט פון דער שרפה נישט ערשינען.

אויף די קוויטעס פון די שטייער-אמטען מוזען נעמי אנגעגעבען ווערען די ציפערען פון יעדען שטייער בעזונדער.

(ע) צוליב דעם, וואס די שטייער-אמטען גיבען ארויס די צאהלער קוויטעס אויף וועלכע עס איז נישט גענוי אנגעוויזען די בעצאהלטע טיפ שטייערן, האבען די כותר'ישע ארגאניזאציעס בעשלאסען זיך צו ווענדען צום פרא-זעס פון שטייער-אמט מיט דער בעטע, אז אויף די קוויטעס זאלען די פינאנץ-אמטען אנגעבען גענוי די בעצאהלטע סומען פון מלאכה-שטייער, קאמינאל'ן שטייער, הוספה-שטייער און שמראף פאר פערלעגענע שטייערן.

דויערענדער שטרייק אין קאבער'ס פאבריק.

ווי בעקאנט שטרייקען שוין 2 וואכען די ארבייטער פון קאבער'ס שפינעריי פעטרקאווער 104, צוליב דעם, וואס די אר-בייטער בעקומען נישט אויסגעצאהלט לוים'ן פילען טאריף.

אויף דער געלטענער קאנפערענץ צווישען די ארבייטער-פארשטעהער און דער דירעקציע, האט די לעצטע ער-קלערט, אז זי וועט די פאדערונג פון די ארבייטער נישט נאכגעבען. דערויף האבען די ארבייטער געמעלדעט דער די-רעקציע, אז דער שטרייק וועט אזוי לאנג דויערן, ביז זיי וועלען די פאר-לויטען נישט בעקומען.

דערויף האט די דירעקציע זיך געוואנדט צום פעראיין „פראצא פאלסקא", וואס האט איהר געשיקט ארבייטער, וואס האבען זיך געשטעלט ארבייטען אויף די בעדינגונגען פון דער דירעקציע.

דער קריסטליכער פערבאנד פון די טעקסטיל-ארבייטער פראטעסטירט גע-גען „פראצא פאלסקא" פאר ברעכען די ארבייטער-סאלידאריטעט.

פון געלט-מארק.

נעכטען האט מען אויף דער לאדזשער בערזע געצאהלט פאר א דאלאר 8.89 ביים פערקויף האט מען פארלאנגט 8.90 און נישט דיגעס. די טענדענץ איז א רוהיגע.

ווינטער-זריעות אין לאדזשער וואיעוואדשאפט.

(פ) דער שטאנד פון די ווינטער-זריעות איז כמעט אין דער גאנצער לאדזשער וואיעוואדשאפט א גינסטיגער, צוליב'ן שעהנעם ווטער, ביי וועלכען די פעלדער זענען פערזייעט געווארען, מיט'ן אויסנאהם פון איינציגע ע טעג.

פאפולערע פארלעזונגען.

(י) מאנטאג קומט פאר אין קינא „אשוויאטא״ די דריטע פאפולערע פארלעזונג איינגעארדענט דורך דער בילדונגס-אפט. ביים מאגיסטראט.

פראפעסאר קאשקאווסקי וועט לייענען וועגן „אויסבוי פון דער פוילישער מלוכה".

אנגלישע צייטשריפט געווידמעט דער עסטעטיק שרייבט:

די גוהטמע קראפט, עלאסטישקייט און דער פרייהייטסטרייב, אט דאס זענען די נעבאטען וועלכע די היינטיגע געזעלשאפט פערלאנגט פון א מענשליכן אזוי א מענער ווי אויך א ווייבליך קער-פער) דער טריט פון א מאדערנער פרוי מוז זיין פעסט׳ עלאסטיש און געשיקט. דער בעדינג פון אזא טריט איז א פאסיגער שיך. די מאדע איז דאס מאל איינשטימיג מיט די געבאטען פון דער עסטעטיק און היגיענע און פערלאנגט אלס שלוס פון עלעגאנטע שיך-גומי-אפצאצען.

ערפאלג פון אפצייכען פאר 2 פייערלעשער-אינוואלידען.

(קאמוניקאט).

דער פלימעל-טאג פאר די פייערלעשער אינוואלידען האט געבראכט 11,334.90 זל. רעזולטאט איז די לעצטע-זאמלונג נאך נישט פערענדיגט.

די לאדזשער פרייוויליגע פייערלעשער דריקען דערמיט אויס א דאנק די אלע, וואס האבען מיטגעהאלפען צום ערפאלג פון פלימעל-טאג פאר די פייערלעשער-אינוואלידען.

פערוואלטונג און קאמענדאנט פון די לאדזשער פרייוויליגע פייערלעשער.

וואו איז זאכארניא נאס?

(ג) צו א געוויסען מאטייטשיק, וואס האט געטראגען 2 פעקלעך סחורה, איז אויף פלאץ וואלנאשטשי צוגעקומען א יונגעל און געפרעגט זיך וואו עס געפינט זיך די זאכארניא גאס.

דער פרעגער האט אבער נישט גע-ווארט אויף א תשובה. ער האט צוגע-כאפט ביי מאטייטשיק'ן איין פעקל און איז אנטלאפען. פאליציי האט נאכגעיאגט דעם לאבוס. ס'האט זיך ארויסגעשטעלט, אז דאס איז א „דעבאט" פון א יונג גנב'ל א געוויסער וולאדשאק פון סטע-פאנא גאס.

פרעמיערע אין „גאנג".

די נעכטיגע פרעמיערע אין נייעם רעוויו-טעאטער „גאנג" איז געכטען אדורך מיט גרויס ערפאלג. די הומארפולע רע-ווי איז אויסגעפיהרט געווארען דורך א גאנצע רייה ארטיסטען פון די ווארשא-ווער, קראקאווער און ווילנער טעאטער.

דער באלעט מיט וואיגאר'ן אין דער שפיץ האט ארויסגערופען א בעזונדער גרויסען בייפאל.

נאכט-דיזשור אין די אפטייקען.

היינט דיזשורירען פאלגענדע אפטיי-קען: ליהיפץ — פיעטריקאווער 193, מי-לער — פיעטריקאווער 46, גראשקאווסקי — קאנסטאנטינער 15, הערטנער — ציגעל-גאס 64, בינוויראווסקי — אלעקסאנדרער-גאס, יאנקעלעוויטש, אלטער מארק 9.

שמועסע וואוין-הייזער.

(מ) דער מאגיסטראט בויט אויס עטליכע וואוינונגס-הייזער פאר לעהרער און שוהל-בעדינער, וואס וועלען האבען 1 2 און 3-צימערדיגע וואוינונגען.

חוץ מזה ווערען געבויט 2 הייזער פאר די שטעטישע ארבייטער מיט 43 וואוינונגען. די הייזער זאלען נאך דאס יאהר פערענדיגט ווערען.

פערוויילונג אין העלענאוו.

היינט קומט פאר אין העלענאוו ד׳ לאנג-פערשפראכענע פערוויילונג, וואס עס ארדענט איין דער קאמיטעט פון דער אויסשטעלונג-פון פראבען און מוסטערן. די פערוויילונג פערשפרעכט א זיין זעהר אינטערעסאנט. א חוץ א גאנצע רייה שפאנענדע אטראקציעס וועלען די בעזוכער זוכה-בגורל זיין אין ווערט-פולע פרעמיעס, ווי א טאן קוילען, שוט-וואלג א ראדיא-אפאראט, מעהל, צוקער א. א. פראדוקטען.

שטרייק פון קאנאליזאציע-ארבייטער ווערט ליקווידירט.

(ב) צוליב דעם וואס דער רוב קאנא-ליזאציע-ארבייטער זענען צום שטרייק נישט צוגעטרעטען, בעמיהען זיך די פראפ. פערבאנדען דעם שטרייק וואס גיכער צו ליקווידירען.

שוידערליך אונגליק מיט צוויי 7-יעהריגע יודישע יונגלעך.

(ג) די געגענד פון אלט-שטאט איז יום-טוב דערשיטערט געווארען פון שוידערליכע אונגליקס-פאלען מיט צוויי 7 יעהריגע יודישע יונגלעך.

ערב סוכות האט אליעזר קירשטיין פון מרדכי נבאי'ס גאס 18 געהאנדעלט אויפ'ן באלוטער מארק מיט סכך. ארום 12 א זייגער האט דאס יונגעל געטראגען דעם פאטער אין מארק ארויס עסען. ביים עק אלעקסאנדרוויטשא און גארטשישעלנא איז פלוצלונג שנעל אנגע-לאפען א ליזוגער פליישער-וואגען. דאס יונגעל האט נישט בעמערקט די סכנה, געקומען א שלייפער פון וואגען, און איז אנידערגעפאלען אויף דער ערד. דער שווערער וואגען איז איהם איבערגע-פאהרען. דאס יונגעל האט אפילו נישט קיין קרעכץ נישט געטאן. נאכדעם ווי דער וואגען איז אוועק האט דאס אי-בערגעפאהרענע יונגעל זיך אויפגע-שטעלט, ווי קיינמאל מארגינט (קיין בלוט פלעקען האט מען אויסגעזוכט אויף איהם נישט בעמערקט), איז געלאפען א פאר שריט און איז באלד צוריק אוועקגע-פאלען און א בעוואוסטלאזען צושטאנד. זונדערטער דערלעבעהער האבען זיך פער-זאמעלט ארום דעם קינד, עס ארויפגע-בראכען צו א נאהענטען פעלדשער, דער-ויף איז ארויסגערופען געווארען די „גיכע הילף". דאס יונגעל איז אבער געווארען צו שפעט אוועק, וואו ס'איז אין א פאר שעה שפעטער געשטארבען אין שווערע יסורים. עס איז פעסטגע-שטעלט געווארען, אז פון דעם שווערען דרוק פון די רעדער איז ביים יונגעל צע-ריסען געווארען די אינגעווייד און די ברוסט איז ביי איהם צעקוועטשט געווא-רען.

אין צווייטן אונגליק האט פאסירט אום יום-טוב אויף פעפער גאס 15. קינדער האבען זיך און דערמאנטען הויף גע-שפילט. איינער פון די קינדער א 7-יעהריגער יונגעל קעסטנער האט זיך צוגעשאקעלט און פארענטפערט פון די שטיגען און דיט שטיגען דאס זיך ארויסגעוואלט פון די שטיגען מיט דעם זשעזשען ביידע גרויס-פייערען, כדי די ציטערדיגע מוטער, אויסגעשרייען און זיך אפגעקלאפט פון דער ערד. אויך אויף שלאמען ביי דעם שפיטאל האט דער גאנצער קאפ און זענען פונקען אין די ביינער. פון האוועזען דער קינדער גרויס-פייערען האט די ציטערדיגע דורכגעשטעכן עס אויסגעזעגט.

געווארען דער נאכטער קורפער. דער ארויסגערופענער דאקטאר פון מאגיסטראט האט פעסטגעשטעלט, אז ביים יונגעל זענען צומרייסעלט געווארען די גע-הירען. און א שווערען צושטאנד איז דאס קינד אפגעפיהרט געווארען אין שפיטאל.

---o---

שטאט-ראט-וואהלען אין טשענסטאכאוו.

(ע) היינט קומען פאר וואהלען צום שטאט-ראט אין טשענסטאכאוו. עס זע-נען ארויסגעשטעלט געווארען 13 ליסטעס.

זאל פילהארמאניע נארוטאוויטש — .20 —

גאסטראלען פון די בעליבטע אמעריקאנער געסט

אננא און הײמאן יאקובאוויטש

היינט זונטאג, דעם 16-טען 9 אוונט

פאלעסטינער ליבע

אין 3 אקטען מיט פראלאג פון לילען רעזשיסירט דורך ה. יאקובאוויטש.

הויפטראלען: מרים — א. יאקובאוויטש. אביגיר צדוארד — ה. יאקובאוויטש.

פאלגענדע לענדער נעמען אנטייל אין „פאלעסטינער ליבע", אמעריקא, ענגלאנד, פראנקרייך, איטאליען, רומעניען, דייטשלאנד, רוסלאנד, כינא און יאפאן.

אנאנס! מיטוואך, מוצאי יום-טוב 9 אוו. פרעמיערע!

די צוויי שוויגערס

ס'נעמט אנטייל: פר׳ זשוקינא, בעזמאן מאכאראווסקא, פאדערמאן. ה״ה: בירנבוים, אריעל, אייזענבערג, באלבירסקי, האמבורגער, מאכאראווסקי, פאליאנסקי, צוויליך.

רעזשיסער-פיהרער: בעזמאן. בינען-ליטעראטור: מאכאראווסקי.

מוזיקאלישע ליטונג: ל. זעלמאן. בילעטען אין קאסע פון פילהארמאניע.

מיטוואך, ד. 2-טן נאוו. קומט פאר דער 20-יעהריגער יובילעאום

פון בעקאנטען ארטיסט און ביהנע-טעכניקער

משה דוד מאכאראווסקי

וואס ווערט געשפילט — לעזט אין די ווייטערדיגע אנאנסען.

פארטאלער קינא-טעאטער

אפענעראטער

ל. 3 דער

די נעכטיגע פארשטעלונגען פון אימפרעזא

עמפאנטען

מיטוואך קומט פאר

7 זלאטים

50 גר.

טארעס, שווארצבארד'ס פערטיידיגער.

(ענדע פון זייט 3)

גערקענען די פאליטישע מאטיווען פון דעם דאזיגען טאט.

טארע אליין וויל נישט איבערגעבען קיין שום פרטים, וואס האבען א שייכות צום דאזיגען פראצעס, וועלכער האט ארויסגערופען אזא געוואלדיגע פעראינטערעסירונג און גאר דער וועלט. אלע, וואס ווענדען זיך צו איהם פאר'ן שווארצבארד-פראצעס שיקט ער אפ צו זיין געהילף, ביי וועלכען ס'געפינט זיך די טעקע פון די שווארצבארד-דאקומענטען, אבער דער געהילף וויל אויך גארנישט זאגען.

די פערטיידיגונג וויל ארויסרופען ביז 50 עדות, צווישען וועלכע ס'וועלען זיך געפינען זעהר פיל אנגעזעהענע פערזענליכקייטען, בעוואוסטע טוער פון די פראנצויזען, רוסען, יודען און אוקראינער.

שווארצבארד פיהלט זיך נישט שלעכט, גם ער זיצט די גאנצע צייט צוזאמען מיט קרימינעלע פערברעכער, ווייל, ווי מ'זאגט, וויל דאס פראנצויזישע געריכט נישט אנערקענען שווארצבארד'ן אלס א פאליטישען פערברעכער. צוויי מאל אין דער וואך בעזוכט איהם איינער פון זיינע פערטיידיגער.

ער בעקלאגט זיך נישט. ער שרייבט און ארבייט זעהר א סך. ער בעט כסדר מ'זאל איהם צושטעלען נייע ביכער. לעצטענס האט ער געבעטען, אז מ'זאל איהם בעזארגען דאס נייע ווערק פון בערנארד לעקאש „ווען ישראל שטארבט". בכלל פעראינטערעסירט ער זיך זעהר פיל מיט די ווערק, וואס האבען א שייכות צו דער יודישע געשיכטע.

שווארצבארד'ס פרוי פיהרט וויסטער דאס געשעפט פון זייגערס. איינציגע פריינד העלפען איהר מיט הלוואות און זי ליידט נישט לעת עתה קיין נויט.

וועגען אויסגאנג פון שווארצבארד'ס פראצעס וועלען נישט די פערטיידיגער רעדען. קיין פולשטענדיגע זיכערקייט, אז ער וועט בעפרייט ווערען איז ביי נישט פערהאן, אבער זיי האפען און גלויבען, אז אלץ וועט זיך גוט ענדיגען און שווארצבארד וועט בעפרייט ווערען.

די „חברה-קדישא"

אין די רייכסטע יודישע ארגאניזאציע אין בוענאס-איירעס.

א. ל. שוסהיים שרייבט אין א קארעספאנדענץ פון בוענאס איירעס:

די יודישע געזעלשאפטליכקייט אין ארגענטינע איז שווער צו בענעמען אלס א גאנצע און בעשטימטע, אויף וועלכער מען זאל קאנען אנווייזען און זאגען: אט א דאס איז זי. פון די בערך צוויי הונדערט טויזענט יודען אין לאנד, לעבט מעהר ווי די העלפט און דער הויפטשטאט בוענאס איירעס, די איבעריגע זענען צעשפרייט איבער'ן גאנצען ווייטען לאנד, בילדענדיג דאו נישט וואו געדיכטערע קבוצים, קליינע יודישע שטעטלעך כמעט פון בעקאנטען, אפשטאמענדען מזרח-איראפעאישען שטייגער. און אויך אין דער ריזיג גרויסער בוענאס איירעס בילדען די יודען נישט קיין געטא; זיי זענען צעשפרייט איבער דער גאנצער שטאט-טהיילען געדיכטערע יודישע קבוצים.

ארגאניזאציאנעל זענען די יודען צעטיילט אין די פערשיעדענע לאנדסלייט פעראיינען, קולטור-צענטרען, שול-פעראיינען תלמוד תורה'ס, סאציאל-פילאנטראפישע און הומאניטארע פעראיינען, ווי הכנסת אורחים, ביקור חולים, אימיגראנטען-שוץ ליגע געגען טובערקולאז, מושב זקנים ובית יתומים, בית יתומות, עזרת (דער פעראיין, וואס האלט אויס דעם יודישען שפיטאל), און לסוף דער גרעסטער און מעכטיגסטער פון אלע פעראיינען, די חברה קדישא. קיין קהלה א.ז.וו. דא נישא. עס איז געמאכט געווארען א פרוב צו שאפען אן אזוי גערופענע „אליאנץ" פון אלע פעראיינען, וועלכע האט זיך אויך גערופען „יודישע קהלה" אבער דער פרוב האט זיך נישט איינגעגעבען.

די מעכטיגסטע און רייכסטע פון אלע פעראיינען איז, ווי שוין אויבען בעמערקט די חברה קדישא, זי ערפילט נישט בלויז די געוועהנליכע טראדיציאנעלע פונקציעס פון א חברה קדישא, זי שפייזט אויך מיט'ן עודף פון איהרע הכנסות די פערשידענע אינסטיטוציעס. זי גיט צו שטייער צום קרן היסוד און פאר די יודישע קאלאניזאציע אין רוסלאנד. זי שפענדעט פאר'ן נאציאנאל-פאנד און פאר'ן פאלעסטינע ארבייטער פאנד, און פאר געוויסע אינסטיטוציעס פון די יודישע קאמוניסטען. זי אונטערשטיצט די תלמוד תורה'ס און די וועלטליכע יודישע שולען, און ווען קאלאניסטען האבען טענות צו דער יק"א, קומט מען טיילמאל צו דער חברה קדישא, זי זאל אויפטרעטען אלס שליש. פערשטעהט זיך אז דאס שלישות ווערט פון'ם אנדערען צד נישט אנערקענט.

טיילמאל, אין וויכטיגע מאמענטען, ווען דער געזעלשאפטליכער אינטערעס איז בעזונדערס אנגעשפאנט, פעראייניגען זיך פערשידענע איינצעלנע גלידער צו א גאנצקייט, וועלכע מען קען שוין זיכער בעטראכטען אלס די ארגאניזירטע געזעלשאפט. דעם געזעלשאפטליכען ווי[illegible] לען, למשל, צום פראטעסט געגען די [illegible] רומענישע פאגראמען אין פארגאנגענעם יאהר האבען זיך אנגעשלאסען אן ערך 150 יודישע פעראיינען אין ארגענטינא [illegible] פעראיינען — דאס איז שוין א מא[illegible] אבער אויך ביי אונטערנעמונגען, וואו דער געזעלשאפטליכער נערוו ווערט ני[illegible] אזוי שטארק דערציטערט, פעראייניגען זיך אפט צו עטליכע צעהנדליג פעראיינען, ווי, למשל, די טרויער אקאדעמיע נאך אחד העם און נאך יהואש, אדער די פייערונג פון 25-יעהריגען יובל פו[illegible] קרן קימת, צו וועלכע עס האבען זיך אנגעשלאסען ארום 50 פעראיינען, אדער ביי געהיטע „קאמפיינס". וועלכע לויפען דא זינט זעקס יאהר שוין איינער נאך'ן אנדערען און עטליכע צוזאמען, און יע[illegible] דער מיט א געוויסען ערפאלג.

געעפענט די קאנפערענץ פון די העברעאישע קולטור-טוער אין די באלטישע לענדער.

ריגא (יט"א) היינט איז דא געעפענט געווארען די קאנפערענץ פון די העברעאישע קולטור-טוער אין די באלטישע לענדער. אויף דער קאנפערענץ בעטייליגען זיך 80 דעלעגאטען פון ליטא, לעטלאנד און עסטלאנד. און דער קאנפערענץ [illegible] מער פון „תרבות" און פוילען ה' מיש[illegible] נאוורדאק.

די קאנפערענץ וועט דויערן 3 טעג און וועט בעהאנדלען פערשידענע פראגען וועגען [illegible] די העברעאישע קולטור-טעטיגקייט אין די באלטישע לענדער.

JAŚNIEJ SŁOŃCA
NAJLEPSZA ZAPRAWA DO PODŁÓG

פרישט אויף אבגענוצטע פאסאדעקעס, לינאלעאום
און פארבט מאמענטאל ווייסע פאדלאגעס אויף
מאכאו און טונקעלע נוס-קאליר.

Miejski Kinematograf Oświatowy
Wodny Rynek, Tel. 18-26.
Od poniedziałku d. 10 paźdz. i dni następnych
DRAMAT w 12 AKTACH
BEN HUR
W rolach głównych
Ramon Novarro i Kartlehen Key.
Uwaga: Aby zapobiec natłoku uprzejmie prosimy o wcześniejsze zwiedzenie seansów.
Ceny miejsc: dla dor. I—70, II—50, III—30 gr.
dla młodzieży: I—25, II—20, III—10 gr.

Odlot z Łodzi do Warszawy g. 9.
„ z Warszawy do Łodzi g. 15.
Przewóz 1 kg. towarów między Łodzią a Warszawą kosztuje zaledwie 50 groszy, do Lwowa, Krakowa lub Gdańska Zł. 1.—, do Wiednia Zl. 1.50.
Towar wysłany samolotem tego samego dnia przybywa na miejsce przeznaczenia.
Informacje w Łodzi
Piotrkowska 67
tel. 311, Lotnisko 26-15.

גלויבט מיר

מיין פאטער איז נאך געווען א הייסער אנהענגער פון דער
זייף יעלען-שיכט און האט זי שטענדיג גענוצט ווייל די זייף
איז אַן'אויסארבייטונג פון די בעסטע רויה-שטאפען, שפארזאם אין געברויך
און איז דעריבער ביליג.

ביי א קליינע מיה ווערט די וועש שניי-ווייס, דעריבער פאדערט די איינציגע
זייף יעלען-שיכט.

ביטע צו היטען זיך פאר פאלסיפיקאטען און אכטונג צו געבען אויף דער מארקע.

Mydło Jeleń Schicht

פאדערט איבעראל
נאר פאטענטירטע
פעלד-בעטען
פערזעהען מיט דער פאבריקס-מארקע
Pälma-Patent
פאר וועלכען מיר גאראנטירען.
אויך שטענדיג אויף לאגער אין א גרויסען אויסוואהל: ניקעל-בעטען
קינדער-בעטען, אמעריקאנקעס, קינדער-וועגעלעך, הויכע קינ-
דער-בענקעלעך, שאטקאווע און נעבעטע מאטראצען.
ביליגסטע פרייזען! רעעלסטע בעהאנדלונג
לאדז, פולנאצנא 24, טעל. 31-85.

HEMOROIDY
STAN ZAPALNY • KRWAWIENIE • SWĘDZENIE

USUWA **HEMORIN-KLAWE**

לעטשניצע
17 זגערסקא 17, טעל. 16-33.
אלערליי קראנקהייטען ווערען עמפאנגען דורך ספעציאליסטען-
דאקטוירים פון 9 פריה ביז 6 אבענד.—מאסאזש, עלעקטריזאציע,
פאקען-שטעלען, קינסטליכע בערבזאנ-ן-בעשטראלונגען, אימפונגען
געגען שקארלאטינע.

לעזט אויפמערקזאם!
נאך א פולשטענדיגער רעארגאניזאציע פון מיין ווערקשטעל,
עמפעהל איך די ג' קונדשאפט פון איינענער אויסארבייטונג אין
א גרויסען אויסוואהל
געבעטע שטיהל
געדעקט מיט לעדער, גאבעלין, מאראקא, זייד,
ווי אויך גאבעלין און זייד-
קאזעטקעס, מאטראצען
פון פערשידענע סארטען, טישען און טישלער (אוואלע)
נאנדאלקעס אטאמאנס אלעס לויט פאריזער מאדעלען
פון עכט טרוקען האלץ. ——— לאנגטערמינינע גאראנטיע.
צוגעגליכע פרייזען און בעסטע בעדינגונגען.
בעסער איהר קויפט, בעט איך אויבעדינגט צוערשט מיך צו
בעזוכען און זיך איבערצייגען. מיט אכטונג
י. א. וואיטשעכאווסקי
10 נאוואמיעסקא 10

די טוסטערהאפטע שולע פאר יוד. אינטעליגענץ פון נאוואמיעסקא-געגענד
Dla dzieci **żyd. inteligencji** północnej dzielnicy miasta.

ד-קלאסיגע שולע
— פון —
מאצנעלסאן-נאחומאוו
נאד לודקא 6 ניינע נוי
ביי נאוואמיעסקא

שילער און שילערינס פון 6—14 יאהר
ווערען אנגענומען אין די שול-קלאסען
50% ביליגער
איז די נאכמיטאג-שולע פאר אונבעמיטעלטע.
פויליש
איז די אונטערריכטס-שפראך פון אלע למודים
העברעאיש
און אלע למודי-קודש ווערט געלערנט גרינדליך

7-kl. SZKOŁA
Kaccenelson-Nachumow
ul. nadŁódką Nr. 6
przy Nowomiejskiej 6

אונטער דער פערזענליכער הנהלה און השגחה פון **ר' בנימין יעקב קאצנעלזאן**
ווערט געפיהרט ספעציעל פאר קנאבען פון בעסערע און מיטעלקלאסיגע עלטערן (פון 4—14 יאהר)
א רעליגיעזער חדר (נאכמיטאג פון 4—7)
מיט דעם חדר-פראגראם פון אלע למודי-קודש: חומש. רש"י, תנ"ך, פסוק, גמרא.

ד' אלול — 1927 1/9
איז דער אנפאנג פון די לעקציעס. אלע שילער און שילערינס מוזען קומען איז שולע.
איינשרייבונג: פון 11—2 און פון 4—7. מיטברענגען א מעטריקע און א פאקען-שיין פון קינד.

Freblówka nowoczesna **מאדערנע פרעבעלשולע**
פאר קינדער פון 3—6 יאהר
פויליש אונטערריכטס-שפראך אין דער I גרופע. **העבראאיש** אין דער II גרופע. מוזיק, ריטמישע גימנאסטיק, ריטמישע טענץ, האנדארבייט. גוטע אויפזיכט, צונסטיקלונג און בעסטע ערציהונג.
50% ביליגער איז די זאב יאהר פרעבעלשולען פון 2—6 פאר אונבעמיטעלטע אדער שוואכע קינדער.

אל תהי צדיק הרבה ואל תתחכם יותר
און טאמער וועט דיך דיין חבר אפנארען, זאלסטו קומען צו לויפען אין דעם ביורא פיעטרים, דו, דורכגאנג (זאכאדניא 52 ווערט לוים'ן אוסטאוו געסיסענהאפט ערלעדיגט אלערליי ביטעס, קלאוזולעס זא-בעזפיעטשעניעס אויף אלע שטעט אין פוילען, אפעלאציעס, אפאזיציעס, אד-וואלאניעס, רעקורסעס, — ווענען קאנ-צעסיעס, פעסער אין קאמיסאר.-ושאגדו-ביטעס אין אלע פאליציי-בעצירקען, שות-פות-אקטעי, סטאטוטען, אקטען אינטערציזיעס, אקטען דארא-וויזנעס, סארנע ספראוועס, ווי אויך איבערזעצונגען אין אלע שפראכען.
מיט אכטונג **י. מאנעלא** רעכטסקאנסולענט
פיעטריקאווער 17, זאכאדניא 52.

„לאדזשער טאגעבלאט"
— איז —
לעזט און אבאנירט

ערשטקלאסיגער
קירזשנער-ווערקשטעל
מ. שאליט, פיעטריקאווער 33
עמפפעהלט צום ווינטער-סעזאן זעמטליכע פעלץ-אויסארבייטונגען
פון אייגענע און אנפערטרויטע וואַרע. צוגענגליכע פרייזען און בעדינגונגען.

פויליישע שפראך
ווירד ערלערנט גרינדליך דורך א קורצער צייט
צו ערפאהרען וווסכאדניא 29, וו. 3.

א וואוינונג
פון 3 צימער מיט א קארידאר און א קיך אין
צענטרום פון דער שטאט זאפארט איבערצוגעבען.
צו ערפאהרען גאלעמבאווסקי, קילינסקי 64.

אבאנאמענטס-פרייז: פאר א חודש אין פוילען 5 זל., אין פראנקרייך און בעלגיען—20 פראנק, אין אנדערע לענדער—1,25 דאלאר.

אנאנסען-פרייז: פאר א מילימעטער-שורה פאר'ן טעקסט 16 גר., פריוואט 24 גר., אין טעקסט 40 גר., פריוואט 60 גר., נאכ'ן טעקסט 12 גר. פריוואט, 8 [illegible] פאר אויסלענדישע אנאנסען 100% טייערער. אויסער דער שטאט—ביז 50% טייערער. פון די פרייזן ווערן נים פראצענטען קיין רעבאט.

Redaktor wydawca E. Hamburski.

Tłocznia: E. i M. Hamburskich w Łodzi, Piotrkowska 16